Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 167 (917) ♦ Субота, 3 вересня 1994 року ♦ Ціна договірна

КОЛИ МАРІЯ БАЧИТЬ ТРЕТІЙ СОН

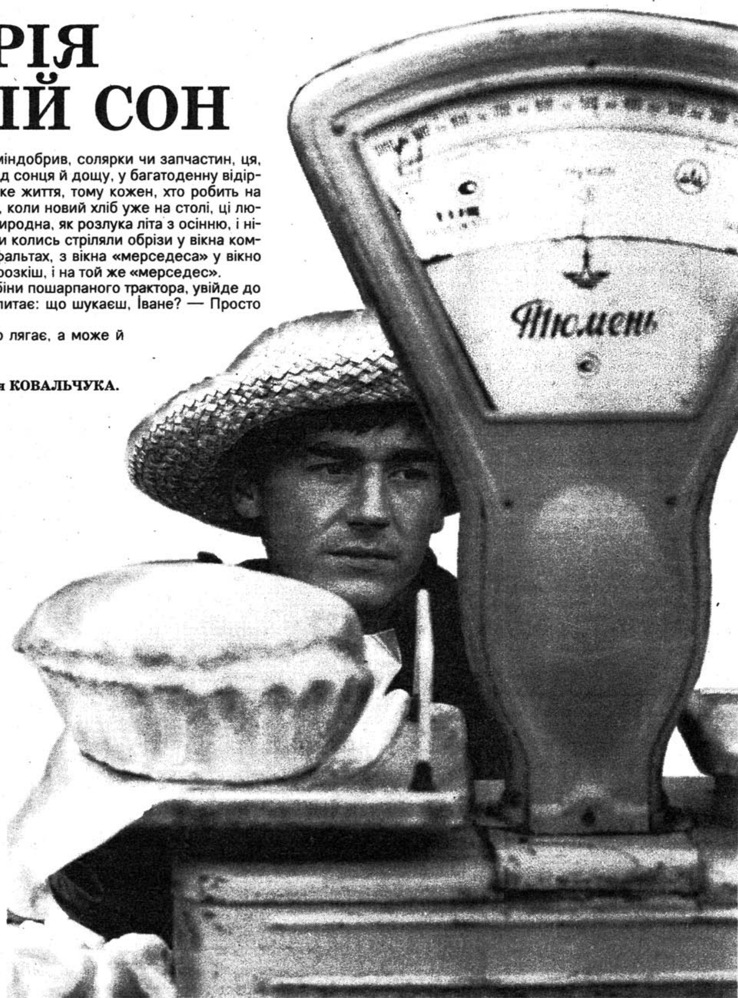
Хліб має не лише товарну, а й метафізичну ціну, що виростає не з міндобрив, солярки чи запчастин, ця, понадекономічна ціна закладена в передчуття і тривогу, в залежність від сонця й дощу, у багатоденну відірваність від дітей, від ліжка й столу. Власне, у цій ціні — живе людське життя, тому кожен, хто робить на землі, міг би сказати про хліб, як Син Божий: це — тіло моє. Ось чому, коли новий хліб уже на столі, ці люди трохи сумні й замислені, бо це і вітання й розлука заодно, гірка й природна, як розлука літа з осінню, і нікому не дано втручатися в це. Ось чому саме темними осінніми ночами колись стріляли обрізи у вікна комнезамів. Нині, якщо хтось десь і бабахне — то далеко, на міських асфальтах, з вікна «мерседеса» у вікно «тойоти», але й за цим стоїть хліб і встановлена ним ціна на життя, і на розкіш, і на той же «мерседес».

А той, хто справді — Причетний — той в осінніх сутінках випаде з кабіни пошарпаного трактора, увійде до хати і мовчки поклацає перемикачем телевізора. І жінка спросоння спитає: що шукаєш, Іване? — Просто Марію... — Еге, ждатиме вона тебе. Спи, може, там і побачитесь...

Він ще постоїть у темряві, сердитий на ту мексиканку, що так рано лягає, а може й скаже навздогін: «Зар- раза...»

А завтра у нього — знову не вихідний.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Читайте в суботньому номері:

ГОТОВІ ВІДДАТИ БЕЗПЛАТНО

До дніпропетровського корпункту «Голосу України» передано текст звернення зборів профспілкового активу працівників агропромислового комплексу Синельниківського району, адресованого Президентові, Прем'єр-міністру та депутатам Верховної Ради України.

Перед збиранням зернових, повідомляють синельниківці, ми заборгували державі 262 мільярди карбованців — за добрива, техніку, пальне тощо. Але майже третину боргу становлять проценти за позики, надані господарствам району. Завершивши жнива та впоравшись із держконтрактом, селяни все ж винні державі 256 мільярдів карбованців.

Ми згодні, сказано у зверненні, безплатно віддати державі вироблену продукцію, «нехай тільки держава забезпечить нас технікою, добривами, пальним, будматеріалами, а також вчасно й згідно з трудовим внеском виплатить заробітну плату», щоб закінчити осінньо-польові роботи.

Зустріч з митрополитом

1 вересня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з главою Української православної церкви митрополитом Володимиром (Сабоданом) на його прохання.

Широко були обговорені проблеми збереження і зміцнення спокою та злагоди в суспільстві. Йшлося зокрема, про можливості й засоби припинення міжконфесійних чвар, налагодження процесу консолідації православ'я в Україні.

Олександр Мороз і митрополит Володимир підтвердили загальну думку, що використання не за призначенням, тим паче під розважально-побутові заклади, пам'яток історії та культури, релігійних святинь Києво-Печерської лаври — це святотатство, якому необхідно покласти край. Була висловлена також стурбованість незадовільним виконанням рішень виконавчої влади, в тому числі й Указу Президента, щодо повернення церковних цінностей їхнім законним господарям.

На запитання митрополита Володимира щодо заяви Президії Верховної Ради України від 15 червня 1992 року в зв'язку з проведенням собору Української православної церкви в Харкові Олександр Мороз зазначив, що цей документ не досить коректний з точки зору взаємовідносин між державою і церквою, проте він не має нормативно-правового характеру і тому повертатися до нього сьогодні не варто.

В ході обміну думками щодо неприпустимості використання суто релігійних проблем з політичною метою було оцінено як протиправні дії тих народних депутатів, які беруть участь у розпалюванні міжконфесійної ворожнечі. Вказувалося на необхідність припинення втручання владних структур усіх рівнів у внутрішні церковні справи, оскільки це є прямим порушенням Конституції.

У розмові взяв участь міністр України у справах національностей, міграцій та культів Микола Шульга.

Прес-служба Верховної Ради України.

МЕР КИЄВА: «НАС ОБИРАЛИ НЕ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ІГОР»

Посаду мера Києва Леоніду Косаківському довелося виборювати у дуже гострій боротьбі. Одні прізвища конкурентів уже багато про що говорять — Салій, Черняк. Та він був до неї готовий, аргументував свої претензії конкретними справами. 44-річний мер — уже досвідчений керівник. Радіофізик за фахом, він пройшов виробничу школу на заводі «Арсенал», організаторську — у партійних та радянських органах. Очолював Печерські райраду і райвиконком, тут же працював представником Президента. З 1993 року — представник Президента у м.Києві. На цій посаді, по суті, і завоював довір'я киян.

— Леоніде Григоровичу, вибори виявилися для Вас нелегким випробуванням: довелося не лише захищати свою програму, але й, певне, більше звітувати про зроблене київською держадміністрацією. Та й суперники не цуралися «міцних висловів» на Вашу адресу. Перемога ж залишила Вас у тому ж кріслі, зі «знайомими» проблемами. Так? Чи, може, вибори спонукали змінити концепцію їх розв'язання?

— Напевно, ситуація все ж змінилася. Тепер мене обрали виборці прямим голосуванням і це дає зовсім інші можливості, хоча й обов'язки покладає відповідні. Тож і проблеми є змога енергійніше вирішувати, виходячи з нового статусу.

Коло їх справді залишилося в основному сталим, а кількість навіть збільшилась, оскільки загальна ситуація в економіці не поліпшується. Виходів з неї, які б давали підстави для оптимізму, поки що не видно. Більше того, люди мене і моїх колег в інших містах обирали не на роль спікерів, яка нам сьогодні готується новим проектом нового Закону про місцеві Ради, вони хотіли бачити сильну владу і віддавали голоси саме за це. А нас намагаються поставити в такі умови, коли фактично ми нічого не можемо зробити.

— «Сильну» ви маєте на увазі як впливову, здатну вирішувати конкретні справи?

— Так. Маю на увазі владу, яка може реалізувати нагальні економічні і соціальні потреби в інтересах людей. Ту, яка матиме законні важелі, реальне управління. Нового ж закону, ще раз підкреслюю, на жаль, поки що немає. І в цьому вся складність. Вона обумовлена простою істиною: одержавши владу від виборців, ми не маємо права бути в ролі споглядачів — хоча б тому, що з часом повинні будемо відповідати за свою роботу.

Я не належу до тих людей, котрі чекають манни небесної, сподіваються, що хтось за тебе вирішить проблеми. Ми і раніше працювали, покладаючись тільки на власні сили, і тепер чинитимемо саме так. Але хотілося б робити це в рамках закону, щоб усі розуміли, що проблеми Києва — це не тільки проблеми Косаківського чи когось іншого. Стверджував і стверджую: Київ — це політичний барометр України. І не дай Боже, щоб його зашкалило. А комусь дуже хочеться ситуацію в Києві напружити і зробити так, щоб міська влада була

Голови Рад: хто є хто

безсилою щось робити. Ця ситуація стосується всіх. Від рядового мешканця до керівників держави. Всі вони також кияни. Таке розуміння, наскільки мені бачиться, є й у Президента, і Голови Верховної Ради, і у Прем'єр-міністра.

Словом, робитимемо все, аби виправдати сподівання виборців на рішучі дії, реальні результати, на поліпшення життя. Я за те, щоб займатися конкретною справою, працювати в інтересах людей, а не грати у велику політику. Хто в неї грає, то його справа, але хай не робить усіх заложниками ситуації.

— Президент, Голова парламенту і Прем'єр-міністр підписали спільну заяву. Президент видав Указ «Про забезпечення керівництва структурами державної виконавчої влади на місцях» та Указ «Про заходи щодо здійснення структурних змін та забезпечення керівництва у сфері державної виконавчої влади». Здавалось би, все ясно. І все ж з'являються насторожуючі прояви перетягування канату щодо влади на місцях. Вас це не турбує?

— На нараді у Президента за участю Прем'єр-міністра і заступника голови парламенту всі прийшли до спільної думки, що виконавча влада повинна бути одна, в одній структурі, а Верховна Рада і місцеві Ради мають займатися властивими їм функціями, створювати правову нормативну базу для роботи. Якщо всі намагатимуться керувати, до добра це не доведе. Вертикаль по лінії державної влади має бути по лінії Президента. Обрані населенням мери і голови обласних Рад можуть мати від Президента повноваження цю вертикаль здійснювати. Це нормальний процес у цих умовах, іншого не треба шукати.

Що стосується місцевих Рад, то вони повинні займатися питаннями розвитку й перспектив територій, планом, бюджетом, землею, а не втручатися у виконавчу діяльність. Сьогодні ж той закон, який пропонується, практично передає Радам усі повноваження. Рада може розглядати все, що завгодно: тож не зрозуміло, навіщо обрали голів і навіщо виконкоми. Буде те, що було. Ми бачили, до чого це призводило, приміром, у Києві.

— Леоніде Григоровичу, Ви сказали, що Київ — політичний барометр. Як, зважаючи на це, Ви прокоментували б участь киян в останньому турі виборів? Чи не слід пов'язувати їх апатію з тим, що, по суті, висуваються одні й ті ж люди, які вже стали для киян, якщо так можна висловитись, оскоминою?

— Цьому є багато причин. По-перше, коли визначалася дата проведення виборів, ніхто не думав, що 24 липня — розпал відпусток. Люди не можуть постійно чекати голосування. Я порушував питання перед Центрвиборчкомом про те, щоб перенести вибори по Києву десь на осінь, аби не витрачати кошти на вітер. Але ніхто не послухав, і ось маємо результат, коли вибори відбулися тільки у половині округів. Це було запрограмовано. Бо люди у нас нормальні, вони мають сім'ї, проблеми, повинні себе забезпечити, раз цього не робить держава. Було прийнято відповідальне рішення щодо виборів Президента і голів Рад, вони взяли участь у голосуванні, продемонстрували свою політичну свідомість.

По-друге, справді, одні й ті ж люди нав'язливо пропонують себе по кілька разів. Виборці втомилися від політичної метушні й політичного загравання. Вони мають осмислити ситуацію і повірити, що вибори щось дадуть. Тим більше, що довір'я до деяких новообраних депутатів уже втрачено: ті швидко забули про свої обіцянки. Чого варте лише встановлення зарплати членам парламенту, яка набагато вища за середню по державі.

Люди є люди, і треба звикнути до того, що часи, коли за командою приходили і голосували, минули. І дай Боже, щоб вони не повернулися.

— Парадокс, але факт: у складі Київради чимало представників вашої опозиції. Мені здається, вам, як голові, буде нелегко. Ви бачите шляхи для компромісу?

— Те, що мені буде нелегко, здебільшого не залежить від складу Київради: нелегко було б і в тому разі, якби він був ідеальний. Тому, що головні складнощі пов'язані з економічною ситуацією. Щодо опозиції, то, як на мене, це не слід пов'язувати з вибором киян чи протиріччями у ньому. Остаточний вибір вони зробили 10 липня, а не 26 червня. Якщо виходити з інтересів жителів столиці, то, незважаючи на те, хто під якими гаслами йшов на вибори, всі ми повинні осмислити ситуацію, керуватися, насамперед, тим, що Київ один і ми разом повинні дбати про його населення. Оце і є основа для порозуміння в Раді. І я робитиму все, аби воно було. Коли ж хтось використовуватиме Київраду для політичних цілей, то моєї підтримки не знайде. Нас обирали не для політичних ігор.

— Яка заповітна мрія столичного мера?

— На жаль, часу для її здійснення мало: хотів би вже сьогодні творити Київ як місто третього тисячоліття. Хотів би, щоб Київ став окрасою всієї планети, щоб це було найкраще місто у світі. Підстави для реальності таких мрій є, є і достатні можливості. Тож все залежатиме від усіх нас. Мер же — це тільки організатор.

— Вважаєте, що цього мало?

— Думаю, цього достатньо, але все-таки, підкреслюю, слід відмовитись від старих поглядів і переконань, що все, буцімто, залежить від керівника, першої особи. Вважаю, що я не повинен робити за когось — керувати наукою, мистецтвом, підприємствами. Там є професіонали, які знають краще, що робити. Я маю створити нормальні умови для того, щоб професіонали могли працювати, захистити тих, хто сьогодні хоче це робити і підтримувати нормальний клімат у місті, зробити безпечним проживання його мешканців. А все інше буде результатом нашої спільної роботи.

Розмову вів Віктор ЧАМАРА.

Призначення

Геннадій УДОВЕНКО: ЯК ДЕРЖАВА З ДЕРЖАВОЮ...

«Ми познайомилися майже випадково — завдяки відкритій у червні авіалінії Київ — Нью-Йорк. Після необхідних формальностей, яких в аеропорту імені Джона Кеннеді аніяк не менше, ніж у Борисполі, членів офіційної делегації — депутатів, авіаторів, керівників відомств, журналістів зустріли співробітники постійного представництва УРСР при ООН. Спантеличеним одинадцятигодинним перельотом, восьмигодинною різницею в часі, пасажирам було не до рангів зустрічальників, тим більше, що вони однаково уважно ставилися до всіх нас.

І яке ж було моє здивування, коли з'ясувалося, що чоловік, який допоміг нести мою валізу, а потім сів поруч у салоні автобуса, виявився... Надзвичайним і Повноважним Послом, постійним представником УРСР при Організації Об'єднаних Націй Геннадієм Удовенком.

До речі, слід відверто сказати, що мій стереотип про радянських людей за кордоном був ущент розтрощений. Протягом двох діб перебування у Нью-Йорку Геннадій Йосипович був невтомний — допомагав, сприяв, радив, консультував. Як йому вдавалося зберігати елегантність, бадьорість, оптимізм за майже тропічної спеки і вкрай насиченої програми — й досі загадка. А Геннадію Йосиповичу за кілька днів виповнювалося 60...

Коли вже доля відпустила мені такий шанс, то не скористатися з нього було б гріх. Отож, інтерв'ю Геннадія УДОВЕНКА — «Голосу України».

Перепрошую читача за цитату з власного твору, але коли мені запропонували нетрадиційно представити виконувача обов'язків міністра закордонних справ Геннадія Удовенка, то я відразу згадала про в нього ж узяте інтерв'ю трирічної давності. І вирішила не розповідати про сходинки його кар'єри, хоча про одну слід згадати обов'язково — Геннадій Йосипович був єдиний у колишньому СРСР український дипломат, який мав ранг Надзвичайного і Повноважного Посла.

І ще: вже тоді, коли Україна мала ще лише Декларацію про державний суверенітет, Геннадій Йосипович, розповідаючи про відносини з США, сказав: «Ми будуємо їх як держава з державою»...

Знаю, що в нього ще багато справді гідних поваги заслуг, але найяскравіше враження в мене все ж залишилося від тієї першої випадкової зустрічі.

А нове інтерв'ю... Із задоволенням зустрілася б з Геннадієм Йосиповичем знову.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

Армія

Життя дається один раз і прослужити його треба в Україні

Цей популярний серед офіцерів і прапорщиків колишньої радянської армії перифраз, здавалося б, мав би втратити свою актуальність. Бо якщо колись голубою (часто нездійсненною) мрією лейтенанта чи полковника було потрапити на службу до Київського, Одеського чи Прикарпатського військових округів, то нині ситуація інша. Насамперед тому, що кликала їх до нашого благословенного краю, як правило, не нестямна любов до однієї з п'ятнадцяти республік-сестер. Після аварії на ЧАЕС погіршала екологічна ситуація, після проголошення незалежності зблідли економічні реалії, і чимало офіцерів українського війська уже сплять і бачать себе під російськими прапорами, де платять більше.

Такі реалії нашого життя, і не помічати їх не можна.

Але ж з-за цього не можна не помічати й інших. Крилатий перифраз-девіз «Життя дається один раз і прослужити його треба в Україні» з порядку денного не знято. Він просто перейшов з одних рук — офіцерських, до інших — солдатських. Бо кому, скажіть, з більшості наших призовників чи солдатів сьогодні хочеться підставляти юні голови під кулі в Чечні чи на таджицькому кордоні? Чи знайдеться в Україні хоч хто зі справжніх матерів або батьків, котрі, проводжаючи свого сина до війська, хотіли б, щоб він потрапив до чергового Карабаху?

Інша річ, що в нас куца пам'ять і за давньою звичкою дружно хвалити або ж так само дружно ганьбити (цього разу — незалежність, яка, буцімто, нічого нам не дала), ми просто над цим не замислюємося. Начебто, це прийшло до нас саме. Так наче й не було того самого недалекого 1991-го, коли громадяни, об'єднуючись у комітети солдатських матерів, на гвалт кричали, що сини України не повинні класти. голови за чиїсь інтереси в «різних карабахах». І посилалися на постанову Верховної Ради УРСР, котра мала б гарантувати нашим співвітчизникам право служити на території України, а за її межами — лише з їхньої згоди. Мала б, але не гарантувала: не було належного механізму її реалізації, вишколені Москвою генерали й офіцери за звичною схемою козиряли Москві, котра вимагала слухняних українських солдатів. Наших призовників і солдатів підманювали, ошукували, заагітовували виконувати «почесний обов'язок» за межами України, а звідти — до «гарячих точок». Лише 32 відсотки призовників весни-91, призваних з території Київського округу, залишилися служити в Україні. З інших округів зоставалося ще менше. Зате звідти, з-поза меж, часто поверталися каліки, або й у цинкових трунах. За п'ять місяців того ж 1991-го року, за межами України загинули більш як 50 наших співвітчизників-військовослужбовців.

Якби це був навіть жахливий сон, то й він не забувся б. Чому ж ми тоді, спостерігаючи по «Останкіно», як гинуть безвусі сини-солдати Росії на таджицькому кордоні, тішимося, що там немає наших синів і водночас ганьбимо нашу незалежність? Не бачимо чи не хочемо бачити, що є така держава — Україна, яка нехай через свою економічну кволість ще не підвелася з колін, але знаходить у собі сили захистити своїх дітей від чиїхось політичних, імперіалістичних забаганок.

Нещодавно міністри оборони держав СНД обговорювали концепцію колективної безпеки, яка передбачає участь миротворчих сил СНД у гасінні «гарячих точок». Для чого ці країни мали б виділяти свої військові підрозділи. Коли так постало питання, наші сусіди-білоруси занепокоїлися, бо знають, чим це пахне, послалися на те, що такі питання має розв'язувати їхній парламент. Легше виявилося нашій делегації — вона не була учасником цих переговорів, а лише — спостерігачем.

Нам і справді досить гасіння однієї пожежі югославської, де у складі миротворчих сил ООН перебувають два наші батальйони. Це правда — сприймають їх не так, як сприймали б у Чечні чи в Карабасі. Правда й те, що беруть туди наших хлопців лише з їхньої згоди і їхніх батьків. Та й беруть не всіх, принаймні не тих, кому кортить лише постріляти. Але серце однаково здригається, коли звідти надходять жахливі звістки про наші втрати.

Ні, що не кажіть, а життя дається таки один раз і прослужити його таки краще в Україні. І так буде доти, доки не допустимо своїх карабахів (Крим!) і загасимо локальні, але не менш жахливі пожежі «дідівщини» в полках і батальйонах. Тим паче, що зробити це сьогодні, коли під ногами не горить земля, а над головами не свистять кулі, багато простіше.

Подія

У переселенців радість

У селищі Дубище на Волині, де живуть переселенці з чорнобильської зони, відкрито нову школу на 600 місць. Тут 25 класів, актовий зал, спортзал, комп'ютерний клас, майстерня, їдальня.

Особлива і школа майже на 1300 учнів, що відкрито в Камені-Каширському: оздоблювали її майстри з сусідньої Білорусі. А одну з найбільших шкіл області — на 1660 учнів збудовано в Ковелі.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Офіційно

Славним одеситам

Уряд України щиро й сердечно вітає всіх жителів і вихідців з Одеси із славним ювілеєм — 200-річчям від дня заснування Вашого чудового міста. Виникнення і розвиток Одеси — найбільшого порту на Чорному морі і одного з великих промислових, культурних, наукових і курортних центрів України — це закономірна віха у новій історії Євразійського континенту. Символічно, що на перехресті стародавніх морських шляхів виникла не фортеця, а могутній осередок миру, торгівлі, підприємництва, який приніс злагоду в колись надто неспокійний регіон Причорномор'я.

Одеса дала вихід у світ потужним виробничим силам, що створювалися на величезних просторах від Дніпра до Амура. Через Одесу на всі континенти поринули потоки української пшениці, уральський метал, сибірське хутро. Від дня заснування місто дивувало динамічним розвитком, сміливими задумами та їх втіленням у життя, запалювало оптимізмом і неповторним одеським гумором.

Легендарними стали патріотизм, героїзм, синівська любов до міста-героя. Світлу пам'ять захисників Одеси увічнено Поясом Слави на місцях минулих боїв. Разом з Вами складаємо щиру вдячність учасникам оборони і визволення Одеси.

Вітаючи усіх одеситів з ювілейною датою, Уряд України висловлює впевненість у тому, що в умовах незалежної і демократичної держави у Вашому місті дедалі більше розвиватиметься економічна ініціатива і підприємництво. Світ ще не раз буде здивований промисловими, науково- технічними і культурними досягненнями, на які завжди були здатні одесити.

Бажаємо Вам чорноморського здоров'я, сил і наснаги у розбудові славетного міста!

Прем'єр-міністр України
В.МАСОЛ.

Цитата тижня

Дружби більше, ніж ворожнечі

«В історії народів, котрі населяли Крим, прикладів дружби набагато більше, ніж ворожнечі. Не можу втриматися від трактування однієї історії.

У Бахчисарайську хан-сараї демонструється картина, що зображує, як Богдан Хмельницький залишає свого сина нібито заложником у свого ворога хана Гірея. Так цю картину трактували донедавна. Сьогодні можна вважати доведеним абсолютно протилежне. Гірея та Хмельницького зв'язувала давня дружба. Богдан виріс у Криму, досконало володів кримськотатарською мовою, знав і читав в оригіналі «Коран». Сина ж дійсно залишав Гірею — залишав як намісника на випадок своєї загибелі у воєнному поході».

Февзі ЯКУБОВ,
ректор Кримського державного педагогічно-індустріального інституту, професор.

Факт

Кур'єр наук і муз

З вересня побачить світ перший номер всеукраїнської газети «Кур'єр науки й муз» — органу Національної Академії наук України. Її засновник та видавець — Харківський центр АН «Наука. Мистецтво». Газета виходитиме щотижня на восьми сторінках початковим тиражем 25 000 примірників, російською та українською мовами. Ми задумали організатори, видання матиме 12 корпунктів, у тому числі за кордоном. Серед членів редакційної ради — академік Іван Курас (віце-прем'єр України).

ПОДІЯ-ІПРИНДА.

Цех працюватиме на дітей

Кілька поколінь буковинських можновладців обіцяли ощасливити чернівецьких дітей висококалорійним молочним харчуванням. Але змінювалися «вожді», а проблема залишалася.

Та от за сприяння нинішньої влади на Чернівецькому молокозаводі споруджено новий цех, який спеціалізуватиметься на дитячому харчуванні.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Подорож із Одеси до Одеси

у дні її 200-річчя — з серйозними й жартівливими відступами та з висновками на сьогодні

Ювілеї

В біографії Одеси майже немає білих плям, її сумлінно з року в рік, писали самі ж одесити. Нам залишається лиш обрати кілька найхарактерніших для міста та його мешканців моментів і, проклавши, так би мовити, містки між давниною й сьогоденням, запросити вас до своєрідної подорожі з Одеси давньої до Одеси нинішньої.

Насамперед розкажемо, як герцог Рішельє на лантуху з пшеницею сидів.

Після призначення його 1803 року градоначальником тут сталася знаменна подія: з Придніпров'я було доправлено перший вантаж пшениці, призначеної на експорт. З цього приводу влаштували розкішний обід, були присутні імениті городяни. І сиділи гості за столами на лантухах із пшеницею — так забажав Рішельє. Він, без сумніву, вбачав у цьому особливий смисл: саме торгівля, передусім — зерном, обіцяла принести молодому південному місту процвітання.

Власне, й створювалася Одеса як портове місто, що будувалося на місці колишньої турецької фортеці Хаджибей. Завдання здійснювали віце-адмірал Йосип Дерібас та інженер-підполковник Франц Деволан. Хоча становлення міста як торгово-промислового, культурного й адміністративного центру Причорномор'я пов'язане з їхніми наступниками, насамперед — з герцогом Рішельє, або, як його ще називали, Дюком.

Через дев'ять років після заснування Одеси він застав тут поселення з кількох сотень одно-, зрідка двоповерхових будинків у центрі міста та безлічі глиняних і дерев'яних халуп.

А 1815 року Рішельє полишав Одесу містом європейського зразка.

Звідки ж оте «диво»? Тут доречно звернутися до того, що всіляко замовчувалося офіційною радянською історіографією, — до державного й економічного таланту Рішельє (ще б пак, царський сановник, чужоземець!). Історик В.Навлер, скажімо, засвідчував: «У тому-то й полягав геній Рішельє, що він давав простір і свободу живим, діючим силам, що він усував перепони до швидкого зростання міста...» І називав конкретні кроки градоначальника. Він домігся, скажімо, щоб уряд залишав на потреби Одеси не десяту частину митних податків, як було до цього, а п'яту. В Одесі активно діяли місцеве самоврядування, була часткова автономія в господарських питаннях, елементи госпрозрахунку. А в результаті — процвітання міста.

У другій половині XIX століття Одеса втратила колишню самостійність, бо підпала під стандартне адміністрування згори.

Не хочеться ставити на одну площину давню Одесу й нинішню, тим більш — її управителів. Та чи бачать сьогоднішні владні структури шляхи розвитку міста, краю? Схоже, бачать. І прагнуть іти при цьому слідами... Дюка.

От узяти хоча б Одеський порт. У той час як деякі інші гавані бідують, він живе нормально. Це видно й з вантажообігу, і з прибутків. Ось показова деталь: саме в кризовий для всіх період він розпочав, а до 200-ліття Одеси в основному завершує генеральну реконструкцію морського вокзалу — значно зросте його пропускна спроможність, до сучасного міжнародного рівня підвищиться комфортабельність. Немала заслуга в цьому начальника порту Миколи Павлюка, який, ризикуючи посадою, не захотів козиряти високому начальству. Тут самостійно шукають вигідних партнерів, домовляються про умови співробітництва.

А як місто, область? Голова обласної Ради Руслан Боделан та мер Одеси Едуард Гурвіц (останній донедавна був лише головою однієї з райрад) добровільно взяли на свої плечі тягар непростих турбот зі створення в Одесі та області вільних економічних зон. Бо вважають, як колись і Дюк, що зручне географічне розташування Одеси має давати великі вигоди — від дедалі ширших зовнішньоекономічних зв'язків, від торгівлі. А для цього слід створити умови, які принаджували б іноземців.

То, може, на Одесу знову очікує «економічне диво», «золотий вік»?

(Закінчення на 9-й стор.)

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

РОЗУМНО БУЛО Б МАТИ ПРИВАТНУ ВЛАСНІСТЬ...

Візит тижня

Цей тиждень не відзначався особливою активністю ані в політиці, ані в економіці. Проте, безумовно, візит делегації впливових функціонерів економіки й ділових кіл Австрії, очолюваної президентом Палати економіки Леопольдом Мадертанером, був одним з найважливіших за своєю вагомістю і значимістю.

І хоч частка України в загальному обсязі зовнішньої торгівлі Австрії до мізерності мала: по експорту становить трохи більше 0,1 відсотка, по імпорту — 0,2 відсотка (частки країн Східної Європи відповідно становлять 13,4 і 7,6 відсотка), проте інтерес, який ділові кола цієї високорозвинутої країни виявляють до українського ринку, дає підстави сподіватися на швидкі зміни в цьому співвідношенні.

Вони справді могли б статися, і за короткий термін, коли б не небезпеки, які чатують на іноземного підприємця в законодавстві України. Про це президент Палати економіки Леопольд Мадертанер стурбовано говорив на зустрічі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом.

— Власне кажучи, недосконалість українських законів і надто повільний процес приватизації, — вважає пан Мадертанер, — і стримує в основному інтерес західних інвесторів до України. Бо навіть половина роздержавлених підприємств — це ще не приватизація, — заявив президент, — а лише часткові заходи. Україні розумно було б мати приватну власність, — скрушно порадив він.

І все ж — сто спільних українсько-австрійських підприємств уже працюють, а жоден австрійський підприємець, який знайшов свій бізнес в Україні, з неї не пішов. Проте, звичайно, слід зважати, що й у найбільшого терпіння буває межа. Та, здається, візит президента Палати Леопольда Мадертанера — одного з найвпливовіших економістів і політиків Австрії — добрий і віщий знак.

Пан Мадертанер в інтерв'ю «Голосу України», яке буде опубліковано найближчим часом, заявив, що в галузі україно-австрійських відносин він оптиміст. Навіть незважаючи на існуючі проблеми. І він певен, що у цих відносин є майбутнє.

Із досьє «Голосу України»

Президент Палати економіки Австрії Леопольд Мадертанер народився 9 вересня 1935 року. Випускник вищої технічної школи, за освітою електротехнік. Після чотирирічної діяльності в галузі електротехніки він заснував підприємство «Неон Мадертанер», яке стало одним з провідних у виготовленні та монтажу елементів світлореклами.

Був головою регіонального економічного союзу в Амштеттені, головою регіонального відділення Народної партії Австрії.

Свого часу обирався головою комісії з економічних питань Бундесрату. Із вересня 1989 року — голова Економічного союзу Австрії. З грудня 1990 року Леопольд Мадертанер — президент Палати економіки Австрії. Він також депутат Національної Ради Австрії.

Одружений, має четверо дітей.

Репліка

Тепер хочуть забрати останнє

У середині серпня газета «Киевские ведомости» подала інформацію про зустріч в адміністрації Президента із співробітниками академічних інститутів під бадьористим заголовком: «Українська влада повертається обличчям до української науки». Правда, сумніви все ж таки гризли репортера, який готував інформацію, і він додав: «Звичайно, якщо це не доволі сміливе передбачення». І наче у воду дивився.

Бо не пройшло і двох тижнів, як в Інституті соціології Національної Академії наук, що по вулиці Шовковичній, 12, з'явилися гінці з Кабінету міністрів та Адміністрації Президента і запропонували звільнити частину приміщення, а точніше — майже увесь перший поверх. Бо їм, бачте, затісно і немає де розмістити усі служби.

Воно, може, й так, але чому від того має потерпати знову ж таки наука? Чи то вже вирішили забрати в неї останнє: дах над головою?

А тим часом ніхто ще не скасовував постанову Верховної Ради України від 10 жовтня 1991 року про передачу будинку по вулиці Шовковичній, 12 на баланс Інституту соціології НАН України. Як і постанову Президії Верховної Ради Української РСР «Про статус Академії наук УРСР» від 17 січня 1991 року, де чітко записано, що «порядок володіння, користування та розпорядження всім майном, закріпленим за Академією наук Української РСР, **визначається виключно** (підкреслення наше. — Р.В.) Президією Академії наук Української РСР».

Невже і це для влади — порожній звук. «Ви ж з нами судитися не будете», — напівжартома-напівсерйозно кинув хтось із несподіваних візитерів із Кабінету міністрів у розмові з керівництвом Інституту соціології.

А чому б і ні? Бо, сподіваємося, закони для всіх однаково писані.

Роман ВАТРИЧ.

Сергій ВУСАТИЙ, журналіст

ЧУТКИ ПРО ГОЛОД ПЕРЕБІЛЬШЕНІ

Земля годує нас, незважаючи на наше невдячне ставлення до неї та до хліборобів

Мабуть, не кожен спостерігач поділяв упевненість Прем'єр-міністра Віталія Масола, коли той стверджував, що валовий збір зернових цього року достатній для забезпечення власних потреб України. Але підстави для такої заяви були: за даними Міністерства статистики зернові обмолочені на площі 11,5 мільйона гектарів. За нинішньої врожайності у 29,5 центнера зерна з одного гектара, хліба вистачить, навіть зважаючи на те, що наші апетити не йдуть ні в яке порівняння з європейськими. Як твердить та ж статистика, Європа споживає 4,5 центнера зерна на одного мешканця. Нинішній урожай, попри те, що він значно поступається торішньому (тоді врожайність становила 35,3 центнера з гектара), дасть змогу кожному українцеві спожити близько 7,5 центнера хліба за рік. Отож, підстави для оптимізму у Прем'єр-міністра були.

Проте — зібрати врожай одне діло, а засипати його в засіки — інше. За даними Міністерства сільського господарства і продовольства, на 31 серпня держава закупила в сільськогосподарських підприємств 9 мільйонів 339 тисяч тонн зерна. Нагадаємо, що згідно з держконтрактом зернові закуповують за бюджетні кошти, для чого Міністерство фінансів видавало Мінсільгосппроду пільгові позички, як того вимагав відповідний Указ Президента України. Мало того, господарствам, які продавали зерно державі понад держконтрактні зобов'язання, вартість одніеї «надпланової» тонни зерна підвищували на 50 відсотків з тих самих бюджетних коштів. Таким чином, є підстави вважати, що держава зробила навіть більше від своїх можливостей, бо хоч би там що казали, а кредити сільському господарству мали емісійний характер. Вони й стали ціновим подразником на внутрішньому ринку. І ваш кореспондент мав рацію, коли у червні, коментуючи намір Мінсільгосппроду натиснути на Національний банк України, назвав матеріал «Якщо не врожай зернових, то врожай купонів гарантований».

Тепер маємо врожай зернових і врожай купонів. З ними ніяк не розберуться у самих верхах міністр сільського господарства Юрій Карасик і заступник голови Нацбанку України Віктор Стельмах. А доки вони розбираються, нам залишається подякувати хліборобам за самовіддану працю. Адже, попри посуху, майже всі зернові обмолочено в південних областях, по 30 центнерів з гектара зібрали області зони Степу, ще більше — Лісостепу. Серед рекордсменів — Чернівецька (43,2 центнера з гектара), Черкаська (37,7), Харківська (35,7), Тернопільська (39,3) області.

Отже, зерно є. А коли є хліб, то буде й до хліба.

ДЕРЖАВНА ВЛАСНІСТЬ ДО ЗАПИТАННЯ

Щойно призначений в. о. голови Фонду держмайна України Юрій Єханурoв за фахом економіст. Закінчив Київський будівельний технікум, Інститут народного господарства, аспірантуру при НДІ Держплану України. Кандидат економічних наук, доцент Київського університету. Тривалий час працював у системі Головкиївміськбуду — пройшов шлях від майстра на виробництві до керуючого трестом і цю посаду обіймав 10 років. Очолював відділ державної економічної ради при Кабінеті міністрів України, далі працював заступником голови Київської держадміністрації, а останнім часом — заступником міністра економіки України.

— Юрію Івановичу, виходить, що постанова Верховної Ради «Про суттєве вдосконалення механізму приватизації в Україні і посилення контролю за її проведенням» тільки зайве підкреслила, що держвласність, як і раніше, нагадує поштовий переказ без адресата. Виправити становище мала б якоюсь мірою Програма приватизації на 1994 рік, проте про її остаточну редакцію можна тільки здогадуватись...

— Але ж це цілком зрозуміло. Відповідно до згаданої постанови економічні відомства держави мають грунтовно переглянути методики проведення приватизації, критерії оцінки вартості держ майна. Зі свого боку Генеральна прокуратура України зобов'язана проконтролювати, як хід приватизації відповідає чинному законодавству, і, звісно, принципам соціальної справедливості, на чому особливо наголошували народні депутати. В умовах макроекономічної дестабілізації, за відсутності ринкових механізмів це зробити надзвичайно важко. Уявіть, що комісія визначила вартість якогось об'єкта, але на оформлення всіх документів йде не менш як півроку. А за цей час інфляція знецінила висновок комісії. Виходить, що треба застосовувати у методиці оцінки вартості майна відповідні інфляційні коефіцієнти...

— Відтепер так і буде?

— Це вирішать економічні відомства разом з ученими і фахівцями Фонду держмайна України. Хочу наголосити, що приватизація не є самоціль, а складова економічної реформи. Мета, звичайно, одна: щоб на українському ринку з'явився власник, здатний піднести ефективність нашої економіки. Але для цього потрібно здійснити комплекс соціально-економічних заходів, пов'язаних з ціноутворенням, валютним регулюванням, соціальним захистом і таке інше. Сьогодні жваво обговорюють ці заходи усі причетні до приватизації відомства.

— Побутує думка, що процеси приватизації істотно гальмувала оренда з викупом...

— Так. Обговорюється можливість забезпечити доступ найширшим верствам населення до приватизації орендних підприємств. Цими днями, наприклад, у Спілці орендарів і підприємців проведемо дискусію з приводу змін у Законі «Про оренду». Держкоммайна обстоює, зокрема, таке положення: «Рішення державного органу приватизації орендного майна є підставою для припинення договору оренди цього майна». Це дає змогу усім без винятку громадянам брати участь у приватизації цих об'єктів, використовуючи майнові сертифікати.

— Юрію Івановичу, Прем'єр-міністр скасував рішення свого попередника стосовно індексації основних фондів у 53 рази. Чим це зумовлено?

— Є чимало причин, але головна — слід будь-що уникнути можливого цінового струсу на споживчому ринку. Я вже сказав, що макроекономічна дестабілізація заважає виконувати потрібні нам рішення. Згадайте, лишень, що спочатку мали намір провадити індексацію щомісяця, потім пообіцяли зробити її в серпні, тепер сподіваємось провести у жовтні. Але чи проведемо?

— Чи означає це, що парламентське вето на акти купівлі-продажу в ряді основних галузей народного господарства розтягується в часі?

— Я цього не виключаю, зважаючи на об'єктивні реалії. І зважте на те, що міністерства і відомства заклопотані сьогодні визначенням таких об'єктів, які приватизувати недоцільно через їхню велику значимість для економічної стабілізації держави. Цю роботу нині координує Міністерство економіки.

— Якщо не помиляюсь, в лютому Президент України видав Указ «Про єдину систему органів приватизації». Вельми доречний...

— Коли б його виконували як слід. Як на мене, слід привести у відповідність розподіл прав і повноважень між центральним апаратом Фонду держмайна і регіональними відділеннями, яким надати більше прав.

— Яких змін у Програмі приватизації-94 слід чекати ще?

— Ми зараз намагаємося якомога більше спростити механізм малої приватизації, обігу майнових сертифікатів (розглядається можливість їх конвертації), зробити більш прийнятними умови приватизації об'єктів незавершеного будівництва. Одне слово, не сидимо склавши руки. І якщо вже ви порівнюєте державну власність з поштовим переказом, то висловлю надію, що він усе ж таки потрапить в руки кожному громадянинові України.

Інтерв'ю взяв Сергій ВЛАД.

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

ГІРКЕ СЛОВО — ЦУКОР

Ще років десять тому Полтавщина вирощувала більше 5 мільйонів тонн цукросировини, а це — 550 тисяч тонн цукру. Прогнози на нинішній сезон: цукросировини — не більше 3 мільйонів тонн, цукру — близько 400 тисяч тонн.

Спад у цукровиробництві закономірний як у складовій частині народногосподарського комплексу. Головна біда в тому, що держава перестала цікавитися цукром. Навіть виробленим. Торік, зробивши замовлення, вона фактично відмовилась від продукції. Сотні тисяч тонн цукру лежалопсувалось на складах, тим часом у магазинах його видавали за списками. Пояснень тому можна шукати (і знаходити!) безліч: за відсутності кредитів торгівля не мала грошей, щоб викупити цукор, а заводи — щоб розрахуватись із селянами; не продумана державою цінова політика обернулась тільки для полтавської асоціації «Полтавцукор» збитками у 130 мільярдів карбованців. А хто підраховував збитки селян, які фактично задарма віддали сировину і більш як півроку чекали розрахунків за неї? Підірвана економіка і переробників, і виробників — усієї галузі.

Що готує сезон нинішній? Є надії обійти торішні негаразди. Є обіцянки, що уся цукросировина, замовлена за контрактом, буде оплачена вчасно. Та поки що від потреби на кредити в 1,3 трильйона карбованців цукровики одержали 90 мільярдів. Тому асоціація фінансувала селян переважно за свій рахунок. А гаманець тут не такий уже й товстий. Отож, не вдалося сповна використати комплекс агротехнічних заходів, техніки й запчастин підготовлено та закуплено мало, пального і мастила до потреб не набереться і 20 відсотків. А другі жнива уже розпочались. Легкими вони ніколи не були, цього ж року й поготів.

Інша сторона медалі — куди подіти вироблену продукцію. Виявляється, що навіть небагатий цьогорічний урожай нема де прилаштувати. А для закордону наш цукор — пересічний товар, якого там виробляється вдосталь. Отож у далеке зарубіжжя його не повезуть. Залишаються брати-сестри по колишньому Союзу і серед них Росія як головний споживач. Та сьогодні український цукор не потрібен і їй. Причин тому кілька, і чи не всі штучні. Найперша — це відпускна ціна на цукор та митні бар'єри з боку північної сусідки, а також ввізні правила, за якими вартість нашого цукру на ринку Росії (після всіх обов'язкових прикордонних оформлень і зборів) мало не перевищує світову. Виходить, вигідніше закуповувати цукор у Таїланді або Китаї, а не під боком. Парадокс! Але він таки комусь вигідний. Політикам чи бізнесменам — здогадайтесь самі.

Отож і залишається чи не весь цукор на внутрішньому ринку. Його потреби не безрозмірні як фізіологічно, так і фінансово. Причина остання більш відчутна. За попередніми підрахунками, кілограм цукру з нового урожаю «потягне» у магазині не менш як на 40 тисяч карбованців. Не солодко. Гірко. Покупцям. Та й продавцям також. Тим часом перші тонни свіжого цукру зійшли з конвеєра заводів області. Тільки вони не дуже радують...

Полтавська область.

Херсонсько-миколаївські спагеті

У Херсонському морському порту почав працювати міні-завод з виготовлення макаронів. Він може випускати 12 видів продукції, у тому числі знамениті італійські спагеті.

— Завод куплено в одніеї з італійських фірм за 84 тисячі доларів, — прокоментував цей відрадний факт начальник порту Юрій Тутушкін. — Потужність його — 3 тонни макаронів за тиждень. Саме стільки, скільки потрібно, щоб задовольнити потреби їдальні портовиків, а також продавати продукцію у магазині для своїх працівників. Борошно нам постачає колгосп імені Чкалова Миколаївської області, на території якого змонтовано міні-підприємство. Розрахунки показують, що завдяки новинці вдасться значно здешевити харчування портовиків.

Іван ФЕДОРЕНКО.

Узявся радгосп і за торгівлю

На прохання селян Комунарівки та Комсомольського Скадовського району керівництво місцевого радгоспу взяло на себе турботи з організації торгівлі, бо крамниці споживспілки спорожніли. Щойно господарство відкрило власні магазини. Асортимент товарів тут розширюється, а ціни — нижчі, аніж у споживспілці. Товари повсякденного попиту радгоспівці добувають за бартером, торгують тут також продукцією радгоспу.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Леонід КРАВЧУК: Головне — щоб в Україні були мир і спокій, щоб жили наші діти й онуки...

Донедавна писати про колишніх керівників було не прийнято. Нині ж багатьох, зокрема серед наших читачів, цікавить: а чим займається екс-Президент України, що думає про сьогоднішні проблеми держави?

Наш кореспондент зустрілася з Леонідом Макаровичем КРАВЧУКОМ.

— Леоніде Макаровичу, під час Вашого відпочинку в Трускавці споживання води в бюветі № 1 збільшилося від дев'яти кубічних метрів до дванадцяти. Я познайомилася там з літньою жіночкою, яка спеціально приїхала з села, щоб поговорити з Вами, і розпитувала, о котрій годині ви ходите до бювету пити «Нафтусю». Вона хотіла говорити тільки з Вами, «бо Леонід Макарович добрий, він мене зрозуміє». Селянка повідала, що голосувала за незалежність України, двічі голосувала за Вас, а тепер годі збагнути, чому ж її сім'я ледве зводить кінці з кінцями. Що ж дала простому людові незалежність?

— Ми ідемо дорогою боротьби за незалежність, за державність після таких катаклізмів, які важко пояснити простій людині в одній розмові.

— Але таких більшість...

— Таких більшість, і треба пояснювати. Торік я був у Швейцарії. Там святкували 700-річчя своєї конфедерації. Багато держав і народів світу пройшли цю дорогу 300, 600 чи 700 років тому. Нам, на жаль, випало пройти її в цьому столітті. І пройти після таких втрат! Втрати і гідності, і філософії свого «я», і всього, що з цим пов'язано. Оця втрата призвела до того, що все і вся вимірюється через ковбасу. Ясна річ, що відкинути цю ковбасну психологію не можна, це є нормальне життя. Адже людина має займатися не тільки філософією, наукою, релігією. Та чи можна було ставити завдання, яке ми поставили 1991 року, — здобути незалежність й одразу покращити життєвий рівень? Маленька сім'я починає з труднощів. Коли вона чогось досягла, передає якісь умови життя дітям, ті додадуть своє і передадуть онукам. Ми розпочинаємо, на жаль, з нуля. Але теперішнє покоління не може збагнути цього і каже: ми опустилися, була ж багата держава. 1975 року можна було продати три порожні пляшки і прожити день. А в країні, де можна прожити день за три порожні пляшки, ніхто не працюватиме. Нині люди діляться на тих, хто хоче працювати, але умови для них державою не створено — немає економічних, земельних, грошових, податкових реформ. Є люди, які не вміють працювати в нових умовах, зовсім нездатні, розгублені. До речі, в історії були часи, коли після знищення кріпосного права люди йшли до поміщика й просили, щоб воно повернулося. Він попас чи подоїв корову і пішов собі, не цікавлячись, чи вона реве, чи мукає. І тепер кажуть: у колгоспі краще, бо нема відповідальності. Можна жити й не вмерти, можна навіть тіло мати досить важке. Я знаю, що в багатьох селах на горищах стільки всього зберігається, що вистачить на три роки... Тобто не досягнуто отого високого почуття — почуття господаря, відповідального, здатного управляти усім. Дати власність — то ще не означає дати людині гарантії, що вона використає цю власність для блага. Є такі, що не хочуть працювати за будь-якої системи, — вони є скрізь. Саме вони створюють найбільшу напруженість. Недавно Віталій Андрійович Масол наводив цифри з вугільної промисловості. Нині на поверхні працює більше людей, аніж під землею, більше, аніж було їх за радянських часів. Усякі комітети, структури вимагають зарплати, а видобуток вугілля падає. А якби була приватна шахта, якби був господар? Люди йдуть з відрами й мішками з поля. Крадуть. Я підтримую Указ Президента про боротьбу із злочинністю, та засоби масової інформації іноді підводять. Наше телебачення інформує, що на виконання Указу розгорнулася шалена боротьба, а використовує матеріали березня—квітня. Так можна скомпрометувати все на світі.

— Леоніде Макаровичу, Ви часто говорите про еволюцію своїх поглядів протягом останніх років. А психологи стверджують, що після 45 років людина здебільшого нездатна радикально змінити уявлення, свій світогляд...

— Після 45 років ми починаємо розраховувати точніше, з'являється певний консерватизм. Скажімо, мені потрібно вивчати мову для того, щоб піти послом. Я прикидаю: сорок п'ять плюс п'ять — п'ятдесят. Мабуть, не справлюся. Це я для прикладу. Але це не означає, що людина не змінює свої погляди про сутність життя.

— Один лікар розповів мені цікавий епізод. Він подарував якось коханій дівчині розкішний букет троянд Гледія Део. Вона понюхала квіти й ... байдуже відвернулася, бо ті чомусь не пахли. Спантеличений лікар обстежив кущ, з якого було зрізано троянди, і побачив, що королева квітів була щеплена на дичці. Краса збереглася, а неповторний запах — ні: бо зник генетичний корінь. Невже ж Ви як державник народилися три-чотири роки тому?

— Ні в якім разі. Ні. В людині завжди є щось від дитинства. Я народився в релігійній сім'ї, ходив до церкви, мене хрестили. Я бачив на своєму житті, як проходили колективізація, окупація нашого краю. Я бачив знущання над моїми рідними братами і сестрами НКВД і націоналістів. До 16—18 років я жив у такій сім'ї, отож не можу сказати, що прозріння сталося раптом. Уже потім вдалося щось прочитати, пізнати, проаналізувати, і все ж еволюція відбувалася не так швидко. Скажімо, 1987 року я дійшов висновку, що потрібно більше незалежності для нашої держави.

1989 року я запропонував, і пленум ЦК КПУ прийняв декларацію про економічну й політичну незалежність України. Мене не підтримали тільки щодо незалежної Комуністичної партії України. Тобто ідея незалежності народилася не 1990 року. Я прагнув її ще будучи в партії. А еволюція полягала в тому, що поняття й принципи незалежності, суверенітету весь час збагачувалися. Те, що я думаю про незалежність, соборність, державність України сьогодні, і те, що я уявляв 1989 року, — то різні речі. Отже, на моєму прикладі видно, що людина таки змінює уявлення про принципи розвитку суспільства.

— Павло Глоба прогнозує, що Ви повернетеся до політичного життя на дуже високому рівні, але в новій якості. А що прогнозуєте Ви — для України і для себе?

— Я боротимуся за Україну, за державу незалежно від того, ким і де я буду. Якщо оберуть — буду депутатом, патронуватиму фонд підтримки мистецтва. Та все залежатиме від ситуації, що складеться на теренах України. Не хочу йти з політичної арени. Не зазіхаючи на повноваження нової влади, хочу допомогти їй вирішувати солідно, серйозно, цивілізовано ті проблеми, які я бачив широко з висоти влади, яку мав. Я проти такого тлумачення результатів виборів: Кучму підтримав схід, а Кравчука — захід. Таке ставлення суперечить статистиці і воно є політично помилкове. Президент України має захищати інтереси України, як Єльцин — інтереси Росії, Клінтон — інтереси США. А інакше це буде Президент інших інтересів на нашій землі. Я вже не один раз виступав перед людьми і пояснював, що сьогодні всі ми — і хто голосував за Кучму, і хто голосував за Кравчука, — маємо стояти за Україну.

— Але перші суперечності, пов'язані з мовою, навіч...

— Є прекрасна формула, яку виробила Верховна Рада: українська мова є державною. В регіонах, де компактно проживають представники інших національностей, поряд з українською використовується інша мова. Правильна формула? Було б нормально так записати до Закону. Ще за Радянської України в Законі записано, що державною мовою є українська. Чому ми знову повертаємося до цього питання і хочемо зробити дві державні мови? Чому дві, а не п'ять? Ми робимо державні мови за кількістю населення? Чому євреї, яких в Україні 400 тисяч, не можуть сказати про свою державну мову? Чому так гостро ставлять це питання? Тому що після ГКЧП у Верховній Раді всі почали говорити українською мовою. А тепер до неї демонструють неповагу...

— Леоніде Макаровичу, «зубри» йдуть з арени. Ось і Білорусь поступилася ...

— Для мене не було несподіваним те, що сталося з Білоруссю або станеться з іншими державами СНД. Вони ніколи не ставили серйозно питання про свою незалежність. Коли я вперше поставив питання про поділ усіх флотів, про поділ золотого й алмазного фондів, усі сказали: нам це не потрібно, тобто всі бачили незалежність під Росією. Мені часом було соромно на тих засіданнях — так втрачали гідність глави держав. На рівні давньоафриканського — я не хочу нікого ображати — ставлення до вождів. Я увесь час прагнув бути главою держави, яка справді хоче бути незалежною, суверенною, рівноправною. Україна буде державою! Я дуже хотів би, щоб російські політики це розуміли. Якщо вони підтримуватимуть російськомовне населення або росіян в Україні, які матимуть тут більше прав, аніж українці, це може призвести до конфлікту. І тоді ситуація в Україні стане складною, і це обов'язково позначиться на Росії. Маємо керуватися не любов'ю Росії до України чи України до Росії, а розстановкою політичних сил. Україна бачить Європі як держава, яка стабілізує геополітичну ситуацію. А Росія нехай впорається зі своїми проблемами. Там у багатьох містах від квітня не виплачують зарплату. Я підрахував, що для Білорусі потрібно лише на перший день півтора трильйони рублів. Для Росії є єдиний шлях: зробити всіх рівноправними партнерами і не створювати штучно політичних й економічних гальм.

— Ви помітили, що в Галичині розпочалася своєрідна «іконізація» Леоніда Кравчука? Ви вислухали там, коли перебували на відпочинку, стільки освідчень в любові.

— У мене просили автографи й казали: ми вас любимо, ви — прекрасна людина, але ми голосували за Кучму. Чому? Бо ви — м'яка людина, а ми віримо, що Кучма залізною рукою наведе порядок. Звикли до сталінської руки. Але ж Леонід Данилович не такий. Я не хочу, щоб було протистояння: оце — Кучма, а оце — Кравчук. Для мене головне — щоб в Україні був мир і спокій, щоб жили наші діти й онуки...

— Дякую за розмову, Леоніде Макаровичу.

Розмову вела
Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

МУНДИР КАПІТАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Минає 225 років від народження автора «Наталки Полтавки»

Кожен свідомий український двієчник повинен повісити над своєю канапою пристойного портрета Івана Котляревського. Бо він, майже 200 років тому, геніально угледів один з казусів нашого інтелектуального віку — розрив між Культурою й Традицією. У його знаменитій п'єсі Наталка віддає перевагу не високоосвіченому Возному, а — Петрові, хлопцеві взагалі без освіти. Вона каже, майже буквально: я вас не можу полюбити, пане Возний. Чому?! Бо ви — письменний.

І все — хоч застрелься.

Там взагалі якийсь містичний острах перед книжністю: батько Наталки, Терпило, якщо пригадуєте, завів дружбу з письменними, внаслідок чого спився, втратив хазяйство й помер. Ось чому бояться Возного. І Котляревський це, здається, схвалює. І це батько укр. літератури! Чи безпечно таке вчити в школі?

Взагалі Котляревський — на диво таємнича фігура. Навіть сучасники розходилися у найпростішому: був він такий собі комічний чоловічок чи — красень-офіцер? Біографія ще тоді обросла легендами: нібито Наполеон тримав у своїй бібліотеці його «Енеїду», нібито задунайські козаки кликали Котляревського до себе отаманом. Він був масон, він значився в списках у справі декабристів, хоч до слідства й не дійшло.

Втім, полтавці — всі отакі, уміють бути помітними, навіть компанійськими — не розкриваючись, уникаючи категоричності, обгороджуючись хитрими загадками.

Приміром, і досі одні вважають його «Енеїду» вершиною українського слова, інші ж вважають цю поему злою насмішкою над тим же українським словом.

Залищимо і тих і тих при своїх переконаннях.

Вони все одно ніколи не помиряться.

Звернемо лишень увагу на одну річ, яка майже всім здається очевидною — на «Наталку Полтавку», знайому кожному зі школи. Сюжет трактується однозначно: проста Наталка любить простого Петра, тут вклинюється смішний (бо письменний?) Возний, йому допомагає Виборний, Петрові допомагає такий же бурлака Микола — і все влаштовується на користь Наталки й Петра, і всі весело співають у фіналі «Де згода в сімействі, де мир і тишина...».

Так цю п'єсу сприймають і ставлять понад півтора століття.

Погодьтеся — це трактування для дрімучих двієчників.

Ну кому спало на думку оцей анекдот, оцю наївну дрібницю вважати славною прабабусею українського театру, і чому ця п'єса, навіть отак безсоромно-примітивно трактована, й досі магічно притягує нас?

Може, вона — про щось зовсім інше?

Смію думати, що так.

Насамперед, це п'єса про велику Любов, але не любов Петра і Наталки, а любов Наталки і ... Возного. Ви спитаєте: звідки це видно? В тім то й річ, що автор був майстром неочевидних речей. Інакше чому нам завжди таємно хочеться, щоб Возному тут пощастило? І він близький до цього щастя. Згадайте репліку Наталки: «Боже, дай мені любові до Возного!». Погодьтеся, коли дівка таке каже, чи треба тут ще чогось?

Але після цього вона робить крутий поворот: звідкись, можливо, з наполеонівської війни, повертається Петро. Повертається — щоб умерти. І вона жаліє його. І віддає любов йому.

І ось тепер у нас із вами виходить п'єса не просто про любовний трикутник, а — про українське донкіхотство, через яке ми завжди втрачали саме те, що любили, п'єса про шляхетну нашу жертовність і про відсутність здорового егоїзму, от вам і «згода в сімействі, мир і тишина».

А ще зверніть увагу на масштаб персонажів. Котляревський звів у цій п'єсі колосальні фігури: за Возним стоїть Сковорода, за Наталкою — Маруся Чурай. Возний — це ще й сам Котляревський, там ситуація помітно автобіографічна. Немарно ж сам автор свого часу грав цю роль. Прізвище Возного — Тетерваковський. Котляревський в одному з листів писав з цього приводу: «Тетервак — птиця добра...».

Підемо далі. Якщо за Возним стоїть автор, то Возний швидше не канцелярист, а — солдат. Не забуваймо, що Котляревський через нещасну любов подався у військо, воював, вийшов у відставку в чині драгунського капітана «с правом ношения мундира», й настільки дорожив цим правом, що відмовлявся від вищої посади й зарплати, аби лиш зберегти той мундир.

«Наталка Полтавка» — взагалі найбільш солдатська п'єса нашого театру: Виборний Макогоненко (хоч би й за віком) — вчорашній гайдамака, Микола — гайдамака завтрашній, про Петра ми вже говорили. Це — п'єса про Жінку в оточенні крутих рубак, дуже, як бачите, українська ситуація. «Наталка» — Україна, побачена очима солдата. Інакше,мабуть, не могло бути, це традиція: починаючи від автора «Слова о полку Ігоревім», всі наші найпомітніші письменники були якщо не ченці, то військові — навіть Шевченка не минула ця доля.

Ось чому вони лишились нежонатими, будучи здатні любити як небагато хто і гідними любові — от вам Возний.

«Письменність, теє-то як його, для любові не єсть пректкновеніє» — казав він. Він помилявся. Це прірва між двома світами. Наталка це розуміла краще. На відміну від Проні Прокопівни.

... Кажуть, «Наталку» написано з натури. Можна погодитися — якщо про невидиме можливо писати з натури. Втім, наш полтавський кореспондент Григорій Гринь провів невеличке дослідження і виявив: у сучасній Полтаві та області мешкає понад 200 Котляревських, 17 Макогоненків і троє Терпил.

Тетерваковського немає жодного.

Можливо, що його й не було.

За ним просто сховався Автор.

Перечитайте «Наталку»...

На фото Олександра БАБИЧА — пам'ятник Котляревському в Києві.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

СОН У 33-РІЧЧЯ

«Дорогий учаснику конкурсу «Ілюстратори майбутнього» під номером 48. Поздоровляємо! Дуже високою оцінкою для Вас і Ваших робіт стало те, що Вас було включено до півфіналу із сотень учасників конкурсу 1993—1994 років. Ваші роботи претендують на світовий рівень.

Вас висунуто на одержання Великого призу. Те, чого Ви досягли, дивовижне.

Ви будете одним з великих талантів сучасності в нашому жанрі. Ласкаво просимо в світ ілюстрацій наукової фантастики і жахів. Продовжуйте робити те, що Ви робите. Це чудово! Ваші роботи виняткові!

З найкращими побажаннями
Вільям Уорен.
Вашінгтон».

— Прочитавши цього листа (в газеті він викладений зі значними скороченнями. — Ред.), я подумав, що мене з кимось сплутали. Не звик до високих похвал, — розповідає молодий луганський художник Петро Шевердін. — Але ось же бачу: до листа додано гарного диплома- сертифіката, він стверджує, що справді мені адресовані слова Вільяма Уорена, головного судді міжнародного конкурсу, який організував відомий на весь світ фонд Хаббарда.

Серед предків Петра було немало художників. Малювала мати Петра. Дід по матері був червонодеревником. Золоті руки мав. З усіх сіл Біловодського району, де мешкав, ішли до нього люди замовити меблі, полагодити грамофон, пошити чоботи. А ще дід любив грати на гармошці. Інший дід Петра клав печі, не клав — творив.

Петро, ще навчаючись у початкових класах Луганської середньої школи № 39, добре малював. За порадою вчительки Людмили Донченко став відвідувати художню школу. З часом закінчив заочний університет мистецтв імені Крупської у Москві, історичний факультет Луганського педагогічного інституту.

Малював багато. Але все не міг визначити свого шляху. Був декоратором у театрі, займався різьбленням по дереву, підлаковим розписом, виготовляв меблі, писав портрети. І постійно відчував, що йде не по тій дорозі, по якій дано йти саме йому.

Коли Петру Шевердіну виповнилося тридцять три, йому приснився дивовижний сон. Він у себе вдома. Раптом із розп'яття, що висіло на стіні, сходить живий Ісус Христос. Христос, а з ним і Петро перетворюються на маленьких дітей. Бавляться, знаходять золотий перстень. Потім знову повертаються до свого нормального віку — віку життя Петра і віку смерті Христа. Петро сидить біля ніг Ісуса, той покладає руку на його голову і дає благословення...

— Вранці я переживав неповторні почуття, — згадує Шевердін. — Все навколо здавалося прекрасним, усе приносило радість. Я різко змінився. Відтоді у моїх роботах стала домінувати релігійна, містична та історична тематика. Захотілося створити свою, оригінальну, не схожу на якусь іншу техніку. Друзі відразу помітили, що я став іншим.

Але як об'єктивно оцінити те, що ти робиш? Без будь-яких рекомендацій, мало не випадково Петро послав на міжнародний конкурс до США свої роботи «Народження Землі», «Я іду до вас крізь морок», «Київська Русь», «Чумаки»...

І не помилився. Не просто в тому, що взяв участь у конкурсі. У більшому...

Луганська область.

На знімках: роботи Петра Шевердіна.

Фоторепродукції Юрія ХРОМУШИНА.

Італійська «Горація» про донецьку «Богему»

«У чарівному замку лунав грім оплесків під час виконання «Богеми» Пуччіні Донецьким оперним театром з України. Ця трупа мала великий успіх минулого приїзду, і в цьому турне по Італії вона також перебуває на вершині своєї слави».

Це рядки із статті в італійській газеті «Горація» про щойно завершене турне донецького колективу. За вісімнадцять днів артисти показали стільки ж вистав і всюди одержували офіційні запрошення на гастролі в наступному році.

Це була друга поїздка донеччан до Італії. Тепер вони готуються до третьої.

Юрій ДОЦЕНКО.

УСІМ — і людям, і державам — приємно, коли їх вітають зі святом. 24 серпня Україна відзначала третю річницю проголошення своєї державної незалежності. По-різному можна ставитися до цього свята, але Україна — сьогодні незалежна держава, визнана світовим співтовариством, рівноправний член багатьох міжнародних організацій, а отже, День незалежності — це за статусом найголовніше її свято, котре знаменує начало начал.

І цей вступ потрібний був ось для чого: на тлі всіх розмов про «розірвані віковічні кровні зв'язки», «братерську дружбу і любов» було зроблено спробу простежити, як саме поставилися до нашого свята московські газети, де завжди чи не найбільше галасу про «зв'язки». І вийшло: деякі газети 24 серпня ц.р. («Известия», «Российская газета», «Российские вести» тощо) взагалі промовчали. Але в деяких ми знайшли матеріали, присвячені Україні. Вони симптоматично відбивають увесь спектр ставлення до України: від фривольно-образливого, але все-таки доброзичливого («Московский комсомолец»), до спроби неупередженого аналізу («Независимая газета») і до відвертого зловтіхи й скрипіння перами і, певно, зубами («Комсомольская правда»).

Тож перед тим, як щось стверджувати чи до чогось закликати, всім — і в Москві, і в Києві — треба прочитати написане й зробити висновок. І бути все-таки уважнішими.

24 серпня — треті роковини державної незалежності

Країна зустрічає її з новим парламентом і новим Президентом

Сьогодні, 24 серпня, Україна відзначає треті роковини проголошення Акта про державну незалежність. Цю дату країна зустрічає, переживши серйозні політичні й деякі економічні зміни.

До найсерйозніших політичних змін слід віднести те, що до свята Україна прийшла з новим парламентом і новим Президентом, отже, серйозно може змінитися як внутрішня політика, контрольована парламентом, так і зовнішньополітичний курс, курирований Президентом. Новий парламент поки що контролюють ліві сили — Комуністична, Соціалістична і Селянська партії, що виступають проти економічних реформ. Ці сили під кінець літніх пленарних засідань прийняли рішення про зупинення приватизації під виглядом наведення порядку. Цей крок викликав адекватну реакцію як усередині країни, так і поза нею. Про майбутнє приватизації в Україні тепер знають лише ті, хто й до того активно й приховано займався «прихватизацією», штовхаючи країну на латиноамериканський шлях капіталізації. Приватизацію в інтересах народу, створення класу власників зупинено на невизначений строк. А в цей же час в різних країнах навіть припинено друкування українських ваучерів та інших цінних паперів, згідно з якими громадяни України мали намір одержати свою частину державної власності.

Новий Президент Леонід Кучма на весь голос заявив, що з його приходом починається якісно новий етап у зовнішній політиці, що характеризуватиметься тіснішою, але без шкоди для держсамостійності, інтеграцією України до СНД, відновленням розірваних економічних зв'язків з постсоюзним простором. Наріжним каменем цієї нової політики, її символом має стати новий широкомасштабний договір про нові принципи різносторонніх відносин між Україною і Росією. Його підписання намічено і навіть оголошено на кінець вересня — початок жовтня цього року.

У внутрішній політиці новий Президент оголосив рішучу боротьбу організованій злочинності та корупції у всіх ешелонах влади, зняв з роботи ряд найодіозніших міністрів із оточення Леоніда Кравчука, зокрема міністра внутрішніх справ Андрія Василишина, міністра зовнішньоекономічних зв'язків Олега Слєпічева, віце-прем'єра і міністрів, які «відали» культурною й духовною сферами і демонстрували помітний крен у бік націоналізму та самоізоляції. Слід відзначити, що в цьому Леонід Кучма знайшов і ще знайде підтримку в депутатів, а новий виток протистояння між парламентом і Президентом може початися через прагнення Леоніда Кучми підпорядкувати собі вертикаль виконавчої влади, починаючи від Кабінету міністрів і закінчуючи сільськими виконкомами Рад.

Серйозні зміни відбулися в житті нових політичних партій, кількість яких уже наближається до чотирьох десятків. В Україні сьогодні — відверта криза реальної багатопартійності і відкочування до старих політичних орієнтирів, які проявилися насамперед у тому, що нові політичні партії не змогли не те що завоювати значну кількість мандатів депутатів парламенту, а навіть і сформувати якусь дійову парламентську опозицію. У ВР сьогодні цілком панує згадана вище ліва коаліція, вона сьогодні і втілює дійову формальну багатопартійність в Україні. Ліві йшли до своєї перемоги на виборах, відверто скандуючи старі гасла, закликаючи населення повернутися назад, до ковбаси за 22 копійки.

Єдиним утішливим симптомом для тих, хто сподівається на нові політичні партії, є об'єднання, що намітилося, численних слабких і мало кому відомих партій за трьома головними течіями. По-перше, після багатьох розколів і внутрішніх розходжень заговорили про об'єднання національ-демократи, представники Республіканської (УРП) і Демократичної (ДПУ) партій. Проте без об'єднання з партією В'ячеслава Чорновола — Народним рухом України — національ-демократичний табір приречений на животіння, бо за умов економічної стагнації і погіршення життєвого рівня людей розбудову України за національно-демократичним сценарієм серйозно дискредитовано.

По-друге, про об'єднання заговорили партії соціал-демократичного спрямування: Соціал-демократична партія, Трудовий конгрес України, Українська партія справедливості, Партія демвідродження України. І, нарешті, про можливість створення єдиної партії або руху на одному з останніх теоретичних семінарів у Києві заявили лідери й теоретики лібералізму і ліберал-демократизму Володимир Лановий, Віктор Пинзеник, Володимир Пилипчук. Цей напрям сьогодні взагалі не має жодної відомої усій республіці політичної партії, проте у його лідерів є й серйозна теоретична база, і достатні кошти, і найширше поле для діяльності — практично не зачеплений реформами державний сектор України.

Перешкодою для цих нових політичних течій є й те, що вони не змогли бути дійовою опозицією владі, різною мірою засвітили себе співробітництвом з офіційним Києвом, і те, що в результаті гальмування реформ не було створено нові верстви власників, отже, немає широкої соціальної бази.

Серед економічних досягнень України до третіх роковин можна назвати, мабуть, тільки одне — в липні цього року, за даними Міністерства статистики, рівень інфляції був найнижчий за останні три роки і становив лише 2,1% (за деякими даними — близько 4%). Сповільнилося цього року й зростання цін: за січень—червень ціни зросли лише в 1,7 раза, а в липні, порівняно з червнем, ціни навіть знизилися на 1,6 пункта.

У липні незмінними залишилися ціни на хліб і хлібобулочні вироби, варену ковбасу, свіжу рибу, молоко й деякі молочні продукти. Деякі продукти навіть подешевшали: масло — на 5,4%, горілка — на 1,1%, тютюнові вироби — на 1%, чоловічий і жіночий одяг — відповідно на 1,6% і 1,5%, фармакологічні вироби — майже на 7%. Зростання цін у липні спостерігалося в сфері послуг населенню — плата за них зросла на 11,6%. Особливо подорожчали зв'язок, зокрема міжнародні переговори — вдвічі, телеграф — у 5,4 раза, а також утримання дітей у дошкільних закладах — у 2,4 раза.

Проте така відносна стабілізація економіки в Україні дуже й дуже ілюзорна. Стало відомо, що депутати парламенту планують на осінній сесії підняти рівень малозабезпеченості населення із 197 тисяч карбованців до майже 787 тисяч, бо раніше було прийнято рішення про значне підвищення всіх виплат самим депутатам. На думку заступника міністра праці України Надії Малиш, якщо таке підвищення відбудеться, то це спровокує вже восени зростання роздрібних цін на основні види продукції у 4—5 разів. Надія Малиш заявила також, що сьогодні фінансування підвищених соціальних виплат без емісійних джерел уже не існує, бо в першому півріччі дефіцит бюджету становив 20% валового внутрішнього продукту, незважаючи на те, що депутати прийняли закон про бездефіцитний бюджет України на 1994 рік.

Усе це, схоже, підтверджує думку багатьох політиків про те, що економічна стабілізація в Україні штучно підтримувалася для успіху виборів до нового парламенту і нового Президента і, можливо, напередодні 3-х роковин незалежності. І Україна справді святкує.

«Независимая газета».

Малюнок Олексія МЕРИНОВА.

КРАВЧУК ЗРОБИВ ВЕЛИКУ КУЧМУ

Так фривольно-образливо назвала свій опус газета «Московский комсомолец», додавши до нього підзаголовок: «Третя річниця роз'єднання України з Росією»

Україна вже тричі проголошувала свою незалежність. І щоразу «москалі» не сприймали її серйозно. Для наївних людей назва буває важливіша за реальність. У слові «Україна» росіянам завжди вчувалося «окраїна», окраїна Росії. Востаннє Київ оголосив про незалежність рівно три роки тому. Це тепер українське свято.

Україна йшла до своєї державності. Чи рано, чи пізно ця країна вступить до числа рівноправних і достойних європейських держав. Українську незалежність не Кравчук взяв зі стелі, це творчий і неухильний рух. Але три роки тому цей глибинний рух осідлала комуняча верхівка.

І Україна, і Росія могли отримати свою справжню самостійність поступово й культурно, перетворюючи старий Союз на нову Співдружність. Це було цілком здійсненне, якби 20 серпня 91-го року було б укладено союзний договір. Цей союзний договір виявився б, звісно, фільчиною грамотою. Ніхто б його не дотримувався як слід, як не дотримуються президенти нинішніх договорів. Напевне вже через рік-другий цей союзний договір розірвали б або замінили новим, і теж мертвонародженим. Та головне — розпад Радянського Союзу йшов би самопливом, відносно плавно й мирно, зі здоровим глуздом.

Українські націоналісти, яких підтримує в основному Західна Україна, вміють мислити лише в чорно-білих тонах. Їм здавалося, що українську державність захистить тільки Кравчук, хоч би який він поганий був, хоч би яка на ньому висіла комуняча спадщина. Вони думали: якщо Кучма — це кремлівська маріонетка, він зразу ж зажене бідолашну Україну назад до російської імперії. Отож, «рухівці» самі не вірять у свою країну, самі недооцінюють глибинного стремління її народу та її нового президента до справжньої, а не показної самостійності.

Не варто покладати й на пана Кучму рожеві сподівання. Зовсім не обов'язково він — у душі — готовий вести Україну до демократії й до ринку. Та логіка економічної кризи змусить колишнього «червоного директора» діяти з більшим, ніж у пана Кравчука, здоровим глуздом. Україна вибереться з нинішніх злиднів. Незалежна українська держава відбудеться.

«Московский комсомолец».

І рибку з'їсти

Відокремившись у самостійну й незалежну державу, Україна, мабуть, як і раніше, вважає попередні морські простори колишнього Союзу не тільки російськими, а й своїми. Інакше як пояснити заходження в російські територіальні води в районі Камчатки траулера-морозильника «Апатитовий» під жовто-блакитним прапором.

Та в морських прикордонників окремої дивізії сторожових кораблів, розквартированої у Петропавловську-Камчатському, щодо територіальних вод, державного кордону Росії чітке визначення: порушник — він і під дружнім українським прапором порушник. Як повідомили в прес-бюро Головкомату прикордонних військ РФ, траулер «Апатитовий» затримано за порушення державного кордону і Митного кодексу РФ. Прикордонний сторожовий корабель «Воровський» застав його за перевантаженням рибної продукції. Як кажуть: дружба дружбою, а море й рибку, це вже, даруйте, порізно. Самостійність, то самостійність до кінця.

«Комсомольская правда».

Генерал-майор міліції Володимир БОРОДЧУК:

МАФІЮ АВРАЛОМ НЕ ЗМЕСТИ

З дня прийняття Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю» йде третій місяць. Як виконують цей указ? Що нового в діяльності міліції? Які проблеми висвітлили перші кроки у виконанні указу, зокрема на Волині?

На ці та інші запитання кореспондента «Голосу України» відповідає начальник управління МВС України у Волинській області генерал-майор міліції Володимир Бородчук.

— Можна було б почати із статистики. Область наша невелика, та щодо злочинності, цифр, на жаль, «солідна». Після виходу указу ми провели більше сімдесяти операцій, в ході яких виявлено близько півсотні злочинних груп, серед яких до десятка — організованих. Вилучено 60 одиниць вогнепальної зброї, понад 70 кілограмів наркотичних речовин. Викрито близько ста злочинів у сфері економіки, банківської та кредитно-фінансової систем.

Можна було б розповісти також про «винахідливість» і зухвальство окремих злочинців або їх груп. Ось, зокрема, чи не нова сфера діяльності хапуг. В області виявлено більше сорока фактів розкрадання головами та секретарями виборчих дільниць виділених на проведення виборів коштів... Приклад іншого характеру: злочинна група з Ковеля, погрожуючи фізичною розправою, вимагала у глави фермерського господарства 20 мільйонів карбованців, крім того, злочинці тривалий час змушували фермера забезпечувати продуктами харчування сім'ї злочинної групи...

Можна, врешті-решт, повідати, скільки в області порушено кримінальних справ.

Однак хочу наголосити на іншому. Боротьба із злочинністю, — тим більше з організованою, — не аврал, тут потрібна глибока і систематична робота. Новий указ передбачає тісніше поєднання усіх правоохоронних органів. Злочинність породжена багатьма соціальними та економічними чинниками, і приборкати її можна лише спільними зусиллями громадськості. Маю на увазі не тільки місцеві Ради народних депутатів, керівників підприємств і організацій. Не так давно у нас в області було створено добровільне правоохоронне формування — Варта порядку. На той час подібним формуванням не надавалося належної уваги. Однак життя підказує: це потрібна справа. Ми робимо все, щоб Варта порядку діяла в більшості населених пунктів. Вона відчутно допомагає міліції, особливо в охороні сіл у нічний час. І що надзвичайно важливо — активісти ведуть профілактичну роботу. Ми проводимо сходи селян, збори робітників і службовців, спільно обговорюємо криміногенну ситуацію, визначаємо першочергові заходи щодо запобігання різноманітних правопорушень. Це стримує ріст злочинності, особливо на селі. Дні профілактики проводимо систематично, і ці заходи виправдовують себе.

Однак є сфери, де нам діяти дуже важко, і ми там часом не на висоті. Організована злочинність забралася у специфічні шпарини — у сфери, де у нас ще немає належного професіоналізму. Власне, так, мабуть, не тільки у нас. Взагалі у правоохоронних органах відчувається гострий дефіцит фахівців з приватизації, банківської та кредитно-фінансової діяльності. А саме тут присмоктався чимало злодіїв.

Самим залученням спеціалістів справі не зарадити — думаю, варто спеціально готувати таких фахівців.

Хочу сказати і про інше. Волинь — область прикордонна. Ми стали тісніше співпрацювати з митниками та прикордонниками. За останні місяці співробітники органів внутрішніх справ попередили більше ста спроб незаконного вивезення матеріально-товарних цінностей за межі України. Але це чомусь ніхто не враховує. Варто, мабуть, виробити правовий статус прикордонної області, який би враховував і стимулював працівників органів внутрішніх справ. Скажімо, в оплаті праці, званнях — як це робиться у наших польських сусідів.

Є й інші проблеми. Наші працівники затримують за незаконне вивезення за кордон автомобілі з промисловими чи продовольчими товарами. Матеріали направляються до суду, де правопорушники стягнуть за все отримують символічне покарання — невеликий штраф. Час прийняти відповідний закон, доки не вивезли з України останнього.

Записав
Богдан БЕРЕКЕТА.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

ПРИСМОКТАЛИСЯ П'ЯВКИ ДО ВАЛЮТНИХ ГРУДЕЙ НАФТОПРОВОДУ

Закарпаття густо помережане сталевими трубами різних нафто-, газо- та продуктопроводів. Тут і добре знані «Дружба», «Союз», «Уренгой—Ужгород» і менш відомі їх відгалуження. Загальна довжина їхньої мережі в області понад 340 кілометрів, 190 з них пролягає в гірській місцевості.

ПЕРШі труби названих магістралей заклали в 1974—76 роках. Причому прискореними темпами тодішніх п'ятирічок. Отож не дивно, що після 20 років інтенсивної експлуатації продуктопроводи то тут, то там починають «фонтанити», завдаючи природі, народному господарству значних збитків.

Одна з найсерйозніших аварій сталася 13 березня нинішнього року на продуктопроводі поблизу с.Волосянка (Великоберезнянський район). Витекло понад 200 тонн дизпалива, переважна більшість якого потрапила у прикордонну річку Уж, а звідти — до питного водозабору обласного центру. 14 діб бідували жителі міста через припинення централізованої подачі води. Внаслідок аварії були забруднені також річки Лаборець та Бодрог на територіях сусідніх Словаччини та Угорщини.

Продуктопроводи в області обслуговують дві дільниці Рівненського управління «Прикарпаттранснафтопродукт». І якщо для усунення аварії вони ще так-сяк «обмундировані», то для ліквідації її наслідків, вважай, нічого нема. В арсеналі однієї з бригад — два латаних бони для монтування перепон на водних джерелах, а у Свалявському підрозділі і вони відсутні. Так само, як і інша необхідна специфічна техніка. Скажімо, за останньої аварії поблизу Волосянки потрібне «причандалля» довелося позичати у словаків.

ІЗ настанням паливно-енергетичної кризи, паралельно з технічними несправностями мережі, справжнім бичем продуктопроводів стали організовані крадіжки. Сталеві магістралі, мов ласий дармовий пиріг, манять до себе нечистих на руку та совість людей. Так, з 10 зафіксованих торік серйозних аварій на трубопроводах 5 сталися з «допомогою» любителів поживитися за рахунок держави. Про один з таких випадків хочу розповісти окремо.

...Потужний паливозаправник «Урал», як правило, ночував у водія А.Кузьми вдома. Саме його запримітили й вибрали для нічної «операції» Г.Зганич та І.Ількув. Підключили до неї й кума останнього — В.Маринчака, котрий добре знав водія. І, змовившись, учотирьох викрали з продуктопроводу поблизу с.Кам'яниця (Ужгородський район) 5 545 літрів солярки на суму понад 35 мільйонів карбованців. Крадене продали за тверду валюту. Але, як відомо, апетит приходить під час їжі. Другу «ходку» запропонував зробити сам водій А.Кузьма. Після чого пристосування, з допомогою якого «присмоктувались» до валютоносної труби, демонтували. І вважали, що замели сліди. Прорахувались. Оперативна група у складі працівників міліції та прокуратури знайшла крадіїв.

Чому зупинився саме на цьому випадку? Тому, що організатори крадіжки Г.Зганич та І.Ількув...носили міліцейські кашкети. А коли до крадіжок нафтопродуктів вдаються люди, які б мали їх охороняти, то що вже говорити про простих смертних? Лише в першому півріччі ц.р. зафіксовано понад 30 випадків навмисного пошкодження продуктопроводів з метою крадіжки.

Більшість зловмисників постає перед судом. Колишні міліціонери Г.Зганич та І.Ількув засуджені відповідно на 4 і 3, а В.Маринчак та А.Кузьма — на 2 з половиною та 2 роки позбавлення волі з утриманням у колонії посиленого режиму з конфіскацією особистого майна. По 2—3 роки дісталося членам ще однієї ласої до дармової наживи групи у складі Й.Кедебця, С.Барти, Я.Генкела та О.Ривальського, які розлучилися із особистим майном. Побували на лаві підсудних за умисне пошкодження сталевих мереж І.Беца, В.Воробок, Г.Мигалко та чимало інших крадіїв.

ОДНАК меч Феміди слабо відлякує «нафтоп'явок». Переглядаючи обласну пресу, чи не щотижня читаю повідомлення про чергову крадіжку чи псування на продуктопроводах. Доходило навіть до людських жертв. Один з «фахівців» цього бізнесу уночі під час «операції» вирішив наочно переконатись, чи тече з труби жадана рідина. І запалив свічку. Врятувати йому життя лікарі не змогли.

Керівництво області зверталося в управління «Прикарпаттранснафтопродукт» з вимогами навести на магістралях належний технічний порядок, подбати про охорону. Аж поки терпець не увірвався і спеціальна комісія держадміністрації винесла ухвалу: припинити експлуатацію продуктопроводу.

У Рівному, нарешті, схаменулись. І представили проект «лікування» мережі. Та фахівці визнали його таким, що не забезпечує кардинальних змін. І відправили на доопрацювання. А трубопровід законсервували.

Закарпатська область.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Згорів Грошев на грошах

Європейської слави дніпропетровському художникові-медальєру Євгенові Грошеву щойно додалося, правда, цього разу недоброї. Свого часу за його ескізами було виготовлено немало пам'ятних медалей і в Україні, і за рубежем. Євгена, скажімо, залучали до виготовлення нової корони для шведського короля.

Повернувшись додому і знайшовши компаньйонів, Грошев узявся за виготовлення шведських крон. А що був доступ до пристойного технологічного обладнання, то фальшивомонетники встигли викарбувати не лише десять тисяч монет (номіналом 10 крон), а й немало ізраїльських шекелів, срібних канадських доларів. Освоїли навіть випуск царських золотих монет, у тому числі й номінальною вартістю 25 карбованців, яких у царські часи було виготовлено не більше сотні штук...

Майстерних фальшивомонетників на гарячому спіймали не менш талановиті у своєму ділі працівники тутешнього управління боротьби з організованою злочинністю.

Дніпропетровськ.

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Номер не пройшов

Неабияку винахідливість проявив старший інспектор столичної дорожньо-патрульної служби Анатолій С. Щоправда, не в розплутуванні автопригоди, а навпаки.

Потрапивши з власними «Жигулями» в аварію, після якої від машини залишилися тільки номерні знаки, інспектор не побивався. Швиденько нагледів автомобіль таких самє моделі й кольору і... вкрав його. Начепив домашні номери та й роз'їжджав собі по Україні. Досить часто ставив викрадену машину під вікнами адмінбудинку ДАІ. Нікому й на думку не спало шукати пропажу саме тут.

Та для злодіїв і в міліцейській формі настає час розплати. Останньою зупинкою для кмітливця став Хмельницький. Його затримали інспектори дорожньо-патрульної служби Хмельницького управління ДАІ Олександр Івасюк, Анатолій Дузяк та Олександр Капустяк. До столиці злодій повертався уже під конвоєм.

Хмельницький.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Подорож із Одеси до Одеси

(Початок на 3-й стор.).

А культура? Дюк застав в Одесі «театр»: у колишній казармі уклали на чотирьох бочках дошки — вийшла сцена. Оркестр складався з флейтиста грецького батальйону та барабанщика міської поліції. Похилого віку актор, котрий грав молодих залицяльників, на час вистави позичав перуку в директора театру...

Градоначальник будує справжній театр — на 800 персон. І 1809 року відкриває його. Будівництво іде саме в ті роки, коли Причорномор'я потерпало від жорстокої посухи.

Цього року в Причорномор'ї теж посуха. А Руслан Боделан, на подив декого, знаходить за потрібне зайнятися відродженням в Одесі... кінофестивалю «Золотий Дюк». Організовують його на міжнародному рівні.

Нині в Одесі добрий десяток театрів, серед яких шедевр архітектури — оперний (споруджений минулого століття, до речі, лише за три роки — теж урок на сьогодні!), і відомих труп немало, й виконавці блискучі є. Та не можна не помітити й нальоту деякої провінційності, застою, що почали з'являтися у творчому житті міста. Отож «Золотий Дюк», інші подібні заходи, може бути, саме і змиють отой наліт.

Учора одесити на чолі з обраними ними керівниками міста і області взяли участь в урочистому відкритті пам'ятника Йосипові Дерібасу на вулиці його імені, у покладанні квітів до пам'ятників герцогу Рішельє і одному з його наступників, що правив саме в роки «порто-франко», Михайлові Воронцову. Сталося таке вперше за багато років. Це здається символічним.

...А закінчити цю сповідь хочеться усмішкою. Аркадій Аверченко у книзі «Одеські оповідання» описує такий епізод: їдучи пароплавом до Одеси, він дізнався, що один з його супутників — одесит. Отож запитав:

— Хороше місто — Одеса?

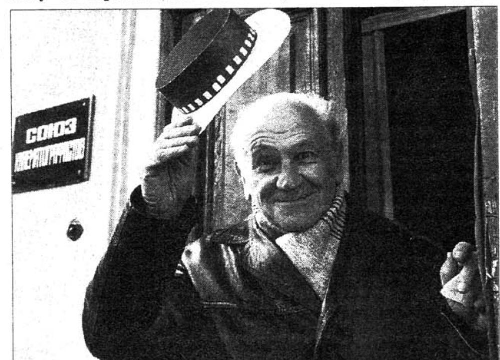
— А ви ніколи в ній не бували?

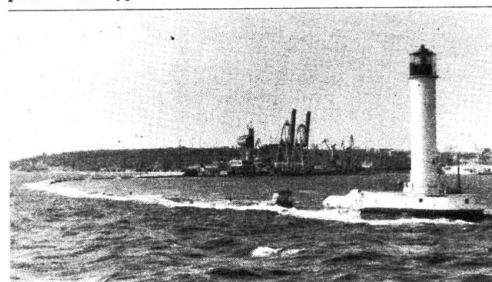
— Їду вперше.

— Гм... На вигляд вам років тридцять. Що ж ви робили ці тридцять років, що не бачили Одеси?..

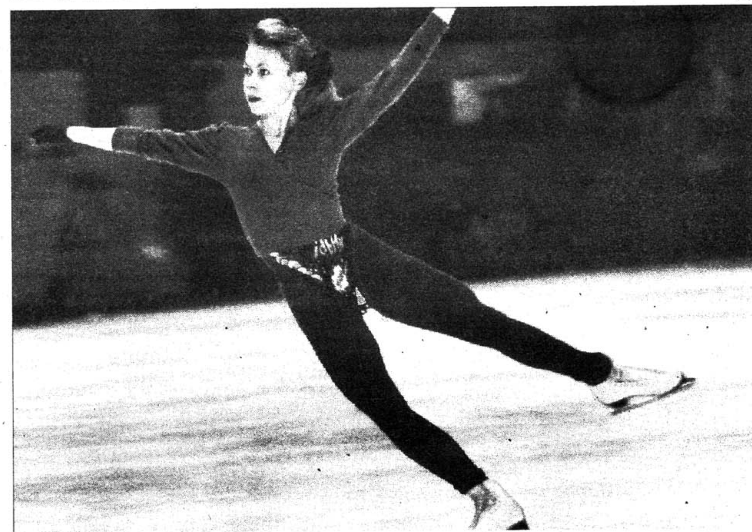
Щоб не сказали цього й вам, дивіться наше «Дзеркало», у ньому — Одеса й одесити.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО, Олександра КРЕМКА, Вадима ШКОДИ.

Володимир СКАЧКО, «Голос України»

Королівство організованої свободи,

або Як у Нідерландах реалізували розумний прагматизм

У кожній країні, певно, можна знайти щось таке — окреме місце, будинок, легенду, приказку, — що запам'ятається як символ її, як найпромовистіша ознака. У Королівстві Нідерландів (чи, інакше, в Голландії) особисто для мене таким знаком став Мадуродам, декоративний пам'ятник цілій країні в кільканадцяти хвилинах їзди від Гааги трамваєм.

Мадуродам — це містечко, збудоване зі зменшених в однаковому масштабі будиночків, королівських палаців, приміщень бірж, ратуш, банків, торговельних центрів, філій різноманітних фірм. Чудернацьким містечком прокладені автостради, протікають канали, якими плавають катери; є луги, пасовиська, парки; крутяться знамениті вітряки. Поміж будинків, на вулицях і площах — безліч майстерно зроблених муляжів мешканців чудо-країни, серед яких, як у казці про Гулівера в країні велетів, походжають велетенські горобці, ворони та інші птахи, малознайомі моєму орнітологічному досвідові. А ще походжають і самі живі «велети» — тобто туристи, котрі звідусіль з'їжджаються подивитися на Голландію в мініатюрі. Бо всі її архітектурні міні- ансамблі — це найвидатніші місця з різних частин країни, серед яких — Роттердамський порт — морські ворота Європи, амстердамський аеропорт «Схіпхол», долина вітряків тощо.

Цей пам'ятник на честь сина, який загинув у другій світовій війні, збудував його батько, пан Мадур, і подарував Гаазі. Міська влада розпорядилася, щоб кожна фірма, чиє ім'я красується перед очима мільйонів туристів на макетах Мадуродама, платила за це. Тобто хочеш «поселити» щось у міні-країну — плати. Приміром, у міні-аеропорту ми бачили літаки не тільки відомих «Дельти», «Люфтганзи» чи місцевої «КЛМ», а й фірм Індонезії, Франції, Китаю і навіть Болгарії з Угорщиною. Українських — нема. Як і нема проблем з утриманням містечка в належному порядку. Мало того, Мадуродам дає прибуток до місцевого бюджету.

І в цьому містечку справді, як у краплині води, видно океан, відображено Голландію і риси її народу. Шанобливе ставлення до пам'яті загиблих, любов і до батьківщини в цілому, і до окремих її місць, підприємливість і прагматизм без усякого примусу, а за загальним переконанням у доцільності, високоорганізована свобода, основана на елементарному практицизмі, на бажанні мати розумний зиск з людської діяльності і на конкуренції, що має приносити користь.

Для голландців такий порядок — не диво. Так вільно, доцільно і в той же час практично вони організували все своє життя. І в політиці, і в економіці.

А почали робити це, здається, зі своєї влади, бо за 80 років (1568—1648 р.р.) жорстокої боротьби, звільнившись з-під іспанської тиранії, більше не захотіли надмірного гноблення з боку держави. Пам'ятаєте: «Попіл Клааса стукає в моє серце»? Понад триста років голландці вибудовували й удосконалювали модель державності, і цей процес, як мені говорили, кінця не має. В основу цього будівництва покладено класичний принцип поділу влад, урівноваженого механізмом противаг і стримувань віковічної тяги будь-якої влади до домінування.

Сьогодні Королівство Нідерландів — конституційна монархія парламентського типу, на чолі з главою держави королевою Беатрикс з династії Оранських-Нассау. За Конституцією Нідерландів король — особа недоторканна, він призначає міністрів, підписує закони, разом з міністрами призначає комісарів короля до дванадцяти провінцій, є главою Державної Ради, яка обговорює кожний законопроект. Здавалося б, влада велика, але основна функція королівської влади — все-таки не в безпосередньому виробленні законів чи керівництві виконавчо владою — Радою міністрів. Король — це насамперед гарант державності, її символ і найвищий арбітр, якого в свою чергу контролює парламент — двопалатні Генеральні Штати.

У парламенті — 225 чоловік. Перша палата — 75 депутатів, обраних непрямо, через Провінційні Штати. Друга палата — 150 депутатів, обраних безпосередньо виборцями. Генеральні Штати контролюють діяльність короля і Ради міністрів через три свої права: складати разом з урядом бюджет, незалежно від нього розслідувати будь-яку справу і отримувати на свої запити будь-яку інформацію про державні справи. Крім того, друга палата має також права на внесення змін і доповнень до законопроектів і на ініціювання нових законопроектів.

Парламент — це для політпартій місце для політичних баталій та остаточного «утрясання» позицій і щодо політики держави, і щодо діяльності уряду, який має формувати парламентська більшість, чи то однопартійна, чи то коаліційна. Вона висуває форматора, людину, яка формує уряд, а затим, як правило, стає прем'єр-міністром. Форматор здійснює консультації з партіями щодо кандидатур міністрів, яких потім остаточно й затверджує королева (король).

Судова влада в Нідерландах цілком незалежна, очолює її Верховний суд, огороджений від «судійського абсолютизму» тим, що не може припинити дію законів, які суперечать Конституції. Прийняття таких законів там практично неможливе на нижчих інстанціях.

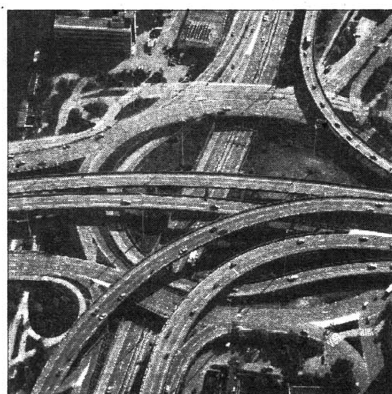
А уникати конституційних чи інших владних криз змушує все той же прагматизм — якщо хочеш здійснювати свою політику, то треба змінити уряд попередників, а отже, якомога швидше створити свій кабінет. До речі, коли ми, група українських журналістів, були в Нідерландах, там саме відбулася зміна політичного спектра в парламенті. Вперше за останні кілька десятиліть зазнала поразки «рожева коаліція» Партії праці та Християнсько-демократичної партії і новий уряд мала формувати нова — «фіолетова коаліція», яка ще сама мала утворитися. Ми поцікавилися, мовляв, чому змінилися політичні уподобання голландців, адже старі поводирі керували добре, життєвий рівень людей підвищувався, основні показники господільності держави вражали і вражають навіть на тлі інших індустріально розвинених країн? Відповідь була несподівана: «Вони правили дуже довго. Як у вас КПРС...»

Ось так. А взагалі-то волелюбні, практичні й підприємливі голландці знають якого кольору і яких форм політична чума. Один з господарів, який супроводжував нас у Гаазі, показав пам'ятник людині, яка колись заради користі держави збільшила податки і так врятувала економіку, а затим і добробут людей. Але спершу громадяни вбили «нахабу» і тільки з часом зрозуміли, чому вдячний король поставив йому пам'ятника. А я після цієї розповіді напівжартома запитав: «А що зробили б люди з тим депутатом, який у парламенті заперечив би приватну власність, приміром на землю, а тоді вийшов на площу до людей? Вони б його — теє?..» Голландець відповів у тон мені: «Чому обов'язково на площі? Його могли б і депутати, просто в залі...»

І жарти жартами, але для голландців приватна власність — недоторканна підвалина особистої свободи, взагалі всього укладу життя. Втім, хоч як це парадоксально, приватними засобами виробництва в Голландії володіють дуже й дуже небагато громадян.

Коли знайомишся ближче з тамтешньою структурою суспільного виробництва, із системою соціального забезпечення громадян, то здається, що ми про соціалізм багато говорили, а вони, боячись цього терміну, як чорт ладану, його будували й удосконалювали. Знову-таки з єдиною прагматичною метою — гармонізувати життя так, щоб людям не хотілося на барикади, а щоб вони могли спокійно займатися своїми справами. Хто чим. Сьогодні в Голландії зі ста чоловік працює лише шістнадцять. Хто виробляє, хто — споживає.

Система соціального захисту голландців для нас, колишніх громадян соцтабору, який так пишався соціальними завоюваннями, видалася доведеною до абсурду. Як вам, наприклад, такі дані: в Голландії окрім обов'язкової для всіх пенсії за віком (після 65 років), заробленої пенсії, а також соціальної допомоги в разі вимушеного безробіття або непрацездатності, є й такі

виплати — 8 відсотків від річного доходу безробітному виплачують на... відпустку, частина його квартплати не має перевищувати третини місячного прибутку, а різницю додає держава. Крім того є обов'язкові для всіх дотації на дітей, є можливість і право оголосити себе непрацездатним за власним бажанням, пройти медкомісію і затим усе життя жити в режимі безробітного (як саме — дивіться вище: з тими ж доплатами на відпустку).

Такий соціалістичний соціальний захист, звісно, зумовив великі податки на тих, хто працює, виробляє і заробляє. Це й зумовило зміну курсу: сьогодні Голландія на порозі урізання соціальних витрат. Дедалі частіше лунає гасло: «Назад — до трудових місць». Плановано і зниження податків, бо практичні голландці теж не від того, щоб обдурити «жалісливу» державу: вони елементарно, ніде не фіксуючись, працюють на другій роботі і не платять податки.

А працювати в Нідерландах уміють. І роблять це якісно. Там не актуальні запитання на кшталт «А що вони їдять? З чого вони живуть?» Ми відвідали фермера Джорджа ван дер Ланса, який тримає садівничу фірму «Небро БВ», де вирощує перець на 2,5 гектара засклені оранжереї. Для боротьби з шкідниками використовує тільки біологічний захист, тобто природних їхніх ворогів, і отримує екологічну чисту продукцію. Сам винайшов контейнери для збирання овочів, переобладнав оранжерею і сьогодні в нього за годину збирають 250 кілограмів замість ста, як є в інших фермерів. Розв'язав проблему прісної води: в Голландії грунтові води — солоні, а Д. ван дер Ланс додумався до того, що, збираючи прісну воду, акуратно закачує її на 30 метрів під землю і вона там тримається на шарі солоної. «Ідея прийшла, коли дивився на склянку з чаєм і цукром: якщо не розмішуєш, то згори — прісна вода», — каже фермер. За рік він збирає до 25 кілограмів перцю з квадратного метра...

Голландці знають, що навколишній світ не любить аутсайдерів, а отже, з ним треба конкурувати, щоб гідно вижити й жити. Найліпше це можна зробити, коли робити все краще, швидше, ефективніше, якісніше. Ми відвідали автомобілебудівну фірму «ДАФ». Знаєте, як вони борються з такими велетами, як «Мерседес», «Рено», «Вольво» чи «Івеко»? Успішно, бо вже реконструювали виробництво, відсікли все нерентабельне, запровадили найпередовіші технології, і сьогодні вантажівки «ДАФ» за показниками випереджають європейські вимоги до екологічності двигунів на три роки. Якщо конкуренти ще тільки розв'язуватимуть цю проблему, а, приміром, з України в Європу через неї взагалі можуть не впустити вантажівки, то «ДАФ» уже готовий і виробляти, і продавати. І так у них з усим.

... Багато ще дивного ми побачили в Нідерландах. А наприкінці в їхній Асоціації журналістів я все-таки запитав віце-президента пана Віма Клінкенберга: «Які ви як журналіст бачите недоліки своєї країни?» Їх, окрім клімату, було названо три: по-перше, стресові ситуації від темпу життя, матеріалізація бажань людей. По-друге, поступовий занепад моральних устоїв. І, нарешті, безробіття, зростання криміналу. «Коли не знаєш, що робити, то для людини найважче», — сказав пан Клінкенберг, чим тільки підтвердив наші попередні спостереження, що держава пильнує одночасно за двома тенденціями: і підтримує свободи громадян, і враховує зміни в настроях і масовій свідомості в практичній політиці. Є в Голландії навіть цілком незалежний Національний консультант, який стежить за взаємовідносинами влади і громадян. Щоб перекосів не було. Як тут не згадати, що відомий англійський письменник Торнтон Уайлдер якось написав: «Розумом перш за все рухає бажання необмеженої свободи, а це почуття незмінно супроводжує інше — панічний страх перед наслідками такої свободи». У Нідерландах, здається, цей парадокс усувають, шукаючи розумний баланс.

На знімках: одна з голландських транспортних розв'язок «Клейнполдерплейн» у Роттердамі: як тут не виїдеш, куди хочеш?

Мадуродам — міні-Нідерланди.

Фото П. Хорре та Аерокамера-Хофмеестер.

Київ — Амстердам — Гаага — Роттердам — Київ.

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

ФЕНЬЧИНІ ДІТИ

Щоб виправдати розповідь про цих теж чиїхось дітей, достатньо вимовити три важливих слова. Ось вони: Міністерство молоді та спорту (на сполучник не зважати). Адже у спеціальний реєстр молодіжних рухів сеї вельми шанованої дорослими установи поряд з хіпі, панками, толкієністами та бозна-ким ще занесені «лисенята» — герої моєї розповіді.

Ця передмова написана для дорослих, проте рудочубі представники цієї частини людства можуть її не читати. Позаяк суб'єкти з рудим волоссям дивовижно нагадують дітей, по суті вони і є діти, тільки великі. І річ тут не у пігментації, а в станові душі...

Щоб зрозуміти, хто такі «лисенята» і звідки вони взялись, спершу слід примусити їх віддатися спогадам. «Лисятами нас назвали сестренка Ксения и Дик Тушканчик. А было это еще в те времена, когда счастливые дети Хны в диких плясках возносили похвалы Великому НГА и трем его проявлениям при правильно- выпуклой моргуляции глаз и произнесении священного слова «ТЙ» и водили на веревочке священное животное — «Черную Улитку Хны» (зі спогадів Синього Лисеняти Дрюші).

...Років зо два тому в Києві почали коїтися дивні речі: з навколишніх лісів і ландшафтних парків на вулиці, мов дельфіни на берег, почали викидатися натовпи рудих звіряток. Працівники райвідділів міліції не встигали записувати тривожні сигнали — у районах Русанівки та Нивок фіксувалася підвищена лисистість.

За більш ретельного розгляду, руді звірятка скидалися на лисенят — прихильників Річарда Баха і приятелів Маленького Принца. Але розглядати їх зблизька у громадян не було часу, саме тому вони сприймали лисенят то за інопланетян, то за міжнародних терористів...

Переплутати лисенят з терористами неможливо аж ніяк: фенечок терористи не носять... Фенька — це такий оберіг, вигаданий колись хіпі, — прикраса з різноколірного бісеру. Предмет незвичайний, майже магічний. Її не можна зробити самому, можна лише нанизати й подарувати братику чи сестричці-лисеняті. Коли приймаєш феньку у подарунок, обов'язково маєш запитати, як її звуть. Імена у феньок бувають найрізноманітніші: «Бренді Синього Лисеняти», «Джинсовий рай», «Салют абсурду», «Заласкані ночі», «Над седой равниной моря гордо реет наш Лисенок». Кожен колір має певне значення: білий з червоним — «фрі лав» (найулюбленіші кольори дорословних наглядачів за мораллю), є ще жовтий, зелений, оранжевий, блакитний. Якщо фенька порветься, її можна лікувати, але це вже знак, що вона проситься в дорогу — до нового господаря. Іноді фенька повертається до того, хто її створив, — через рік чи й більше.

Лисенятам фенечки потрібні ще й для того, аби, йдучи містом, час від часу вигукувати: «Оба, братик (сестричка) іде!»

У лисячої компанії є ПМЖ — двокімнатна квартира в районі Нивок, у якій, попри всю повагу до принципів Маленького Принца, лисенята створили творчий бардак. Густота населення у лисячому ПМЖ-шнику то зменшується, то збільшується, сягаючи у певні місяці 15 чоловік на квадратний метр. Сусідство з цією квартирою обіцяє неабиякі блага: немає сенсу витрачатися на телевізор, а радіо чи стереомагнітофон і взагалі зайві у побуті речі. І сусіди по-дитячому щасливі: послухати музичні репетиції «Салюту абсурду»(лисячої рок-групи) вони запрошують навіть дільничного міліціонера і начальника ЖЕКу. Слід сказати, залучати до мистецтва державних службовців та й просто сусідів по будинку — найулюбленіше заняття лисенят.

Щоб кожне лисеня знало, що воно за звір, спеціально складено Лисячу грамоту. На радість пацифістів, там можна прочитати: руді підтримують лозунг пітерських митьків «Ми нікого не хочемо перемогти» і настроєні, по суті, доброзичливо до будь-яких проявів життєвого тонусу.

Чого, до речі, не скажеш про декотрих оточуючих. Втім, оточуючих теж можна зрозуміти.

Що ж до сусідів... Зазирнувши увечері у вікно двокімнатного ПМЖ, можна побачити таке... Але це всього-на-всього аматорські банні дні, під час яких усі братики й сестрички (не виняток і рудий пес Сєвка), бігають у чому мати породила. Гасаючи по кімнатах з кухлями води і тазиками, вони... обливають одне одного водою. Воно й справді: хіба вмістять в одній ванні 15 чоловік одразу?

Іноді банні дні завершуються художнім розписом тіл гуашевими фарбами, а на ранок — не менш мальовничими картинами повернення первозданного рудого кольору за допомогою води, мочалки та мила. До речі, крім рудих дорослих, до лисенят також мають пряме відношення перукарі і банщики.

Вікового цензу для вступу в лисенята не встановлено. Та і який в цьому сенс, коли дехто, будучи лисеням за натурою, про це і не здогадується?..

Вибрати кінцевий варіант тесту нескладно — прочитайте наведені нижче «бредні» Синього Лисеняти Дрюші. Якщо глибинний зміст сих творів дійде до вас з другої спроби — значить, ви вже лисеня. Якщо з першої — значить, ви їх автор. Коли ж завдання вам не під силу — читайте передмову.

Андрій ЛЯСКОВСЬКИЙ.

Любов до прекрасного

Вони поставили на стіл красиву повну Пляшку, сіли навколо і почали дивитись. Вони відбивали у пляшці свої очі, і кожен бачив мерехтливе переморгування... Вони сиділи дуже довго, доки темрява не заполонила їхній дім і годинник не пробив дванадцяту. Тоді старший з них сказав:

— Хорошого потроху, — і сховав пляшку в шафу.

Решта мовчки підвелись і розійшлися спати. Вони вчились любити прекрасне.

Малюнки сестрички Жені (теж лисеня).
Фото Ольги СЛЄПЧЕНКО.

ЯБЛУЧНІ ІСТИНИ

Коли кажеш дорослим: «Я бачив красивий будинок із рожевої цегли, у вікнах його герань, а на даху голуби», — вони ніяк не можуть уявити собі цей будинок. Їм треба сказати: «Я бачив будинок за сто тисяч франків», — і тоді вони вигукують: «Яка краса!»

Антуан де Сент-Екзюпері

Квартира імені Мічуріна

Христофор ГРУША, незалежний оглядач

Пастух слонів і кандидат примхознавства

Який нормальний чоловік нині всерйоз пише громадянсько-політичну лірику? Либонь, останнім був той шістдесятник, котрий щиро признався: «Я комуніст, і цим усе сказав...» Тепер же настав час індивідуалістів, навіть партійність тепер — справа суто приватна, сьогодні вірніше буде писати «Я — це просто я», але де тут громадянська позиція? Можливо, ті, хто в 60-х запізнився виговоритися, ще пишуть навздогін про жовто-сині знамена, що затріпотіли на станції знов. Але щоб про політику писав нинішній 25-літній — здається неможливим. Але от — є. Знайомтесь: молодий київський дизайнер Олексій Мойсеєв. Він якраз — індивідуаліст, утікач від натовпу, пастух слонів і примхознавець (див. вірші, вміщені в цьому номері), він своєрідний, тонкий, спостережливий і зашифрований поет, вірші якого розшифровуєш з насолодою. Але є й вірші без шифру, відкритим текстом. Звідки раптом? А ось одна з причин: свого часу (так недавно!) Мойсеєв служив у Радянській Армії, мав там друга з Кавказу, вивчив від нього грузинську мову, але ось вже півтора року від друга нічого не чути, жодного листа, тому іноді вірші Мойсеєва пишуться з таким відчаєм, ніби він — останній на цьому світі грузин і одночасно — останній українець. Саме ці вірші я й назвав би «політичними». Їх у Мойсеєва небагато, два-три, але вони кидаються у вічі, як усе мітингове. Один з них зветься «Свинина». Цитую:

В аборигенів австралійських
Є віра, ніби чоловік
Приймає риси особисті
Від тих, ким ласувати звик.
Звичайно, вигадки тубільні
Смішать. І все ж таки цікаво —
Народе славний, напіввільний,
Чи не занадто любиш сало?

Сердито? Але згадаймо класичне Франкове: «Ти, брате, любиш Русь — як хліб і кусень сала...» Ще один вірш має назву «Росії» — замашний ляпас шовіністам-«обустроителям». Цитувати не буду. Що ж, у політичних віршів в усі часи одна доля — їх остерігаються друкувати, то чи варто порушувати традицію? Ліпше процитую останні рядки із «Свинини» — зовсім немітингові рядки:

Світ білий не почервонів.
Згадайте, голови підвівши —
Крім звітів та окороків
Існує небо. Й неба більше.

Олексій МОЙСЕЄВ

***

Колись прокинешся — на вулиці, як дома —
За кожним стовбуром безвимірні слони.
Ніякого Далі. А тільки втома
Чатує в засідках, куди не зазирни,
Переливається відтінками отрути.
Як часто хочеться завмерти і не чути
Слонячих вигадок іще одного дня!
Бо день уже не твій. Тому розтане,
Змиваючи все певне навмання,
Лишивши нежить, рани та екрани,
З чотирикутністю кастрованих новин.
А праці вистачить, а наслідок один,
У формі хобота з відтятими краями.
У формі схильності не вірити в зірки,
Коли сльота опікується нами,
І жарти розуму — не вчать, а навпаки,
Між помилковими слонами.

Мара

Чорнильно дивиться, зусюди тягне віти,
Встромляє висновок: «Домріявся? — мовчи!».
Я мушу з цього приводу мертвіти,
А з ласки привида не спати уночі.
Жагуче дерево корінням душу риє,
А вродить виразки давно спожитих рим,
Щоб стали посміховиськом. Не вмію
Чогось дійснішого під сонцем крижаним,
Ні інших зрадити, ні себе захистити
Коли руйнація, і та — не до кінця.
На квіти з полум'я та паперові квіти
Переробляються над прірвою серця.
Бо ліпші наміри — здебільшого химера,
І тим, що втримано, також керує плин.
А ватру певніше розпалюють папером.
А попіл — добриво. Для рідкісних рослин.

***

Весна. Рівновага. Дбайливі шати імли.
А нас призабуто. За те, що уміли зроду
Ніяк не зважати на поклик з-за хмар, коли
З дахами зіткнеться рожеве м'ясо заходу.
Важка, мов життя, і чужа, як вічні віки,
Розплата за чесно засвоювану науку,
Минаючи біль, що тримає барви чіткі,
Повзти крізь юрбу, безголову й тисячорок
А там — від проміння лишається каламуть,
А щирість — то щира брехня непрямої дії.
Хвилини злились і, напевно, колись пройдуть,
Бо правда самотня і, мабуть, колись зотліє.
Проте не шкодуйте, занепад — розкішна річ,
Підземна доцільність висотує зайві сили,
Жене по дорозі, скерованій навсибіч,
Щоб залишки сміху узбіччя її посіли.
Тож ліпше напнімо тверезі струни турбот,
Дізнаймось напевно провартістьодного крoку,
І раптом зупинка... Щось мовчки спаде, і от —
Вдивляєшся у чистоту, наче смерть, глибоку.
Бо все-таки стежать за марністю нашихвправ
Довічно повторені, стримано досконалі
Відлиги і весни, і присмерк, що крила склав.
Повз назване й без вороття. Спочатку і далі.

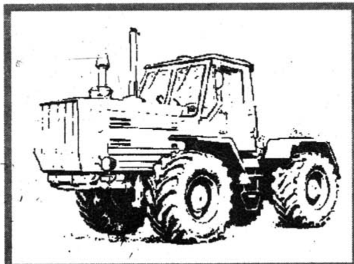

ХТЗ Харьковский тракторный завод

предлагает широкий выбор традиционной и новой продукции

Тракторы ХТЗ — это:

- надежность, эффективность и высокая экономичность;
- высокая производительность;
- сервисное обслуживание и обеспечение запасными частями.

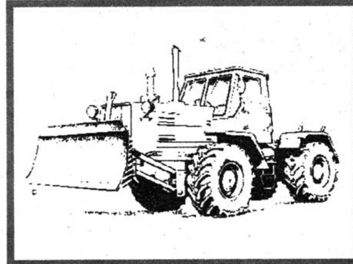
Т-150КА-05, Т-150К-05

колесный, сельскохозяйственный трактор общего назначения с гидрофицированной механической трансмиссией, переключаемой на ходу
- мощность двигателя СМД-19Т.07, л.с. ... 130 .
- мощность двигателя СМД - 62, л.с. ... 165 .
- тяговое усилие, т ... 3—4 .

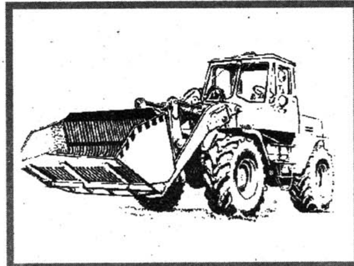
Т-150КА-06, Т-150К-06

колесный, сельскохозяйственный трактор общего назначения с механической трансмиссией
- мощность двигателя СМД-19Т.07, л.с. ... 130 .
- мощность двигателя СМД - 62, л.с. ... 165 .
- тяговое усилие, т ... 3—4 .

Т-150КД-05

колесный, сельскохозяйственный трактор с бульдозерным оборудованием
- мощность двигателя СМД-62, л.с. ... 165 ...
- толкающее усилие, кг ... 4000 ...
- рабочая скорость для бульдозерных работ, км/ч ... 2,65 ...

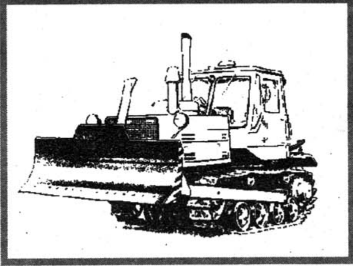
Т-156А-01, Т-156Б-01

колесный фронтальный свеклопогрузчик
- мощность двигателя СМД-19Т,05, л.с. ... 145 .
- мощность двигателя СМД-62, л.с. ... 165 .
- грузоподъемность, кг ... 2000 .
- вместимость ковша, м3 ... 3 .
- высота разгрузки, м ... 3,9 .

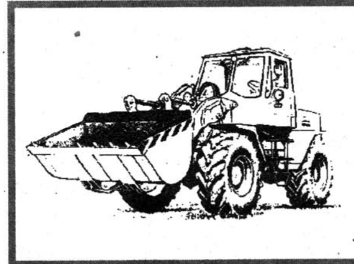
Т-150А-05, Т-150-05

гусеничный, сельскохозяйственный трактор общего назначения
- мощность двигателя СМД-19Т,06, л.с. ... 130 ..
- мощность двигателя СМД-60, л.с. ... 150 ..
- тяговое усилие, т ... 4 ..

Т-150Д-05

гусеничный, сельскохозяйственный трактор с бульдозерным оборудованием
- мощность двигателя СМД-60, л.с. ... 130 .
- толкающее усилие, кг ... 5000 .
- специальная скорость для бульдозерных работ, км/ч ... 3,68 .

Т-156А-05, Т-156Б-05

колесный фронтальный погрузчик
- мощность двигателя СМД-19Т.05, л.с. ... 145 .
- мощность двигателя СМД-62, л.с. ... 165 .
- грузоподъемность, кг ... 3000 .
- вместимость ковша, $м^3$ ... 1,5 .
- высота разгрузки, м ... 2,9 .

ХТЗ-120

пахотно-пропашной трактор с механической трансмиссией
- мощность двигателя СМД-19Т.02, л.с.: I режим ... 120 ..
  II режим ... 145 ..
- тяговое усилие, т ... 3 ..

ХТЗ-121

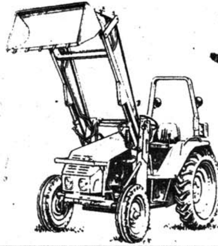
пахотно-пропашной трактор с гидрофицированной механической трансмиссией, переключаемой на ходу
- мощность двигателя СМД-19Т.02, л.с.: I режим ... 120 ...
  II режим ... 145 ...
- тяговое усилие, т ... 3 ...

Применение на тракторах семейства Т-150 нового двигателя СМД-19Т обеспечивает потребителю следующие преимущества:

- экономию топлива от 5% до 35% в зависимости от выполняемых работ;
- улучшение условий труда за счет однокаскадного пуска, снижения вибрации и шума;
- повышение надежности трактора;
- уменьшение трудоемкости технического обслуживания;
- снижение цены трактора от 3% до 6%.

Т-25ФМ
сельскохозяйственный универсальный трактор
- мощность двигателя Д21А1, л.с. 27
- тяговое усилие, кгс....650

Т-25ФМ
сельскохозяйственный трактор с погрузочным оборудованием ПФТ-Ф-0,15-1
- мощность двигателя Д21А1, л.с. 27
- грузоподъемность, кг 150
- вместимость ковша, м^3 ....0.1-0,15
- высота разгрузки, м. 2
- сменное оборудование : крюк с траверсой, вилы, увеличенный ковш, вилочный захват

ХТЗ-3210
сельскохозяйственный универсальный трактор
- мощность двигателя Д-2500Т-БФ, л.с. 32
- тяговое усилие, кгс 700

Т-012
сельскохозяйственный, малогабаритный, универсальный трактор для механизации работ в садах и огородах, заготовки кормов и транспортировки грузов
- мощность двигателя СК-12, л.с. 12
- тяговое усилие, кгс....200

ХТЗ-1410
сельскохозяйственный, малогабаритный, универсальный трактор для механизации работ в садах и огородах, заготовки кормов и транспортировки грузов
- мощность двигателя 2ДТ, л.с. 13,8
- тяговое усилие, кгс 200

Тракторы поставляются с наборами сельхозмашин производства ХТЗ:

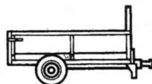
Для Т-012

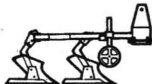
Полуприцеп ПТС-Т-05
-грузоподъемность, кг 500
-объем кузова, м^3.... 0,37
-масса, кг 127

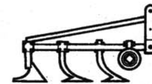
Плуг ПМ-20
-ширина захвата, м.... 0,2
-глубина обработки, см 15-18
-рабочая скорость, км/ч 3-4
-масса, кг 33

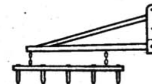
Культиватор КП-1,1
-ширина захвата, м.... 1,1
-глубина обработки, см.... 10-15
-рабочая скорость, км/ч.... 5-7
-масса, кг 65

Навеска борон БН-1,35
-ширина захвата, м.... 1,35
-глубина обработки, см.... 6-8
-количество борон, шт.... 3
-рабочая скорость, км/ч.... 7

Для Т-25ФМ

Полуприцеп ПТС-1,5-30
-грузоподъемность, кг 1500
-объем кузова, м^3....1,9
-масса, кг....800

Плуг ПН-2-25-06
-ширина захвата, м....0,5
-глубина обработки, см....20
-рабочая скорость, км/ч 4-6
-масса, кг....130

Культиватор КОН-26-06
-ширина захвата, м....1,75
-глубина обработки, см 6-12
-рабочая скорость, км/ч.... 5-6
-масса, кг....200

Навеска борон НБ-5-06
-ширина захвата, м....5
-глубина обработки, см 5
-количество борон, шт....12
-рабочая скорость, км/ч....330

Заявки принимаются от организаций и физических лиц /фермеров/

Адрес завода: 310007, г. Харьков Московский проспект, 275
Телетайп: 125221 «ТРАК»
Телефоны: /0572/ 95-22-60; 93-51-79; 95-76-42; 93-01-69
Телефакс: /0572/ 94-17-60

ИТАЛЬЯНСКИЕ МАШИНЫ И ОБОРУДОВАНИЕ ДЛЯ УПАКОВКИ, ИЗГОТОВЛЕНИЯ УПАКОВОЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ И ТАРЫ

Республиканский центр выставок и ярмарок PACKUKRAINA'94 (5 – 9 сентября 1994 г.)
На стенде ICE павильон 9 можно получить следующую информацию :

KRONIMPIANTI S.R.L
КРОНИМПЬЯНТИ С.Р.Л
Адрес: Via L.Bizzarri, 3
40010 SALA BOLOGNESE (BO)
Тел. 051-6814010 Факс 051-6814543
Телекс 521115

Продукция: Машины и оборудование для разлива напитков и пищевых продуктов.

SERAM Divisione Pakaging di pasetti s.r.l.
СЕРАМ Дивизионе Пакажинг ди пасетти с.р.л.
Адрес: Via Giulio Natta, 2/A
43100 PARMA
Тел. 0521-607495, Факс 0521-607488

Продукция: Упаковочные машины и оборудование

SYSTEMPACK S.R.L.
СИСТЕМПАК С.Р.Л.
Адрес: Via Gobetti, 156/b
41058 VIGNOLA
Тел. 059-763221 Факс 059-765056

Продукция: Электропневматическая машина для упаковки.

A.B.L. S.R.L.
А.Б.Л. С.Р.Л.
Адрес: Via Irma Bandiera, 10/A
40050 MONTE S. PIETRO (BO)
Тел. 051-969227 Факс 051-969316

Продукция: Машины и оборудование для этикетировки.

AMOTEK
АМОТЕК
Адрес: Via Piemonte, 5
40069 Zola Predosa (BO)
Тел. 051-758757 Факс 051-751144

Продукция: Автоматические машины для упаковки гигиенических адсорбентов и различной штучной продукции.

SITMA S.P.A
СИТМА С.П.А
Адрес: Via Vignolese, 85
41057 SPILAMBERTO (MO)
Тел. 059-784257 Факс 059-782160
Телекс 510250 SITMA I

Продукция: Автоматические оберточные машины (с использованием пластиковой пленки).

TEMA TECHNOLOGIES AND MANUFACTURING
ТЕМА ТЕКНОЛОЖИС ЭНД МАНУФАКТУРИНГ
Адрес: Via Carmons, 7
20151 MILANO (MI)
Тел. 02-38011164 Факс 02-38011170

Продукция: Машины и оборудование для производства мыла.

OMAG S.R.L
ОМАГ С.Р.Л
Адрес: Via Colombo, 5
47033 CATTOLICA (FO)
Тел. 0541-950854 Факс 0541-953913
Телекс 583480 OMAG

Продукция: Изготовление и установка машин для автоматической дозировки и упаковки.

F. P. PACKAGING MACHINERY S.R.L
Ф. П. ПАКАЖИНГ МАШИНЕРИ С.Р.Л
Адрес: Via degli Artigiani, 1
35025 CARTURA (PD)
Тел. 049-9556299 Факс 049-9555452

Продукция: Упаковочные машины, оборудованные электронными и микропроцессорными системами.

Для получения более полной информации просьба обращаться :

ICE KIEV · Отдел по развитию торгового обмена Посольства Италии · Адрес: 252023 г. Киев ул.Госпитальная, 12 · Тел. (044) 224-1655 Факс (044) 224-8113 Телекс 131282 ICE KI

Ambasciata d'Italia Sezione Sviluppo Scambi (I.C.E.)
Посольство Италии Отдел по развитию торгового обм... Ч.Е.)

НОВОТЕХНИКА

До уваги керівників сільгосппідприємств та фермерів!

Підприємство виготовляє та реалізує компактні млинні комплекси та устаткування для переробки сільгосппродукції.

Тел. 416-52-65, 212-85-68, 229-31-41.

Торговий дім
Прома
приймає заявки на 1995 рік і реалізує в 1994 році обладнання для переробки сільгосппродукції.
Тел. 213-81-73;
факс 213-86-60.

Бартер!!!
Пропонуємо постійно:
- робочий одяг
- робоче взуття.

Приймаємо: - продукцію сільського господарства
Забезпечуємо доставку на місця.

Київ, об'єднання «Ганг»,
тел. /044/ 294-60-14, 296-65-36, 296-48-66.

Інформаційне повідомлення про наступну передплату акцій відкритого акціонерного товариства з іноземними інвестиціями «Українська агропромислова інвестиційна компанія»

1. Фірмова назва: відкрите акціонерне товариство з іноземними інвестиціями «Українська агропромислова інвестиційна компанія».

2. Мета та предмет діяльності Компанії. Метою діяльності Компанії є розвиток ринку цінних паперів, залучення інвестицій в пріоритетні напрямки економіки Придніпровського регіону, отримання прибутку та реалізація за його рахунок соціально-економічних інтересів акціонерів Компанії.

Предметом є діяльність з випуску та обігу цінних паперів, у тому числі приватизаційних; інформаційна, науково-дослідницька, рекламновидавнича, консультаційна, маркетингова, зовнішньоекономічна та інші види діяльності, пов'язані з приватизацією, інвестиціями, акціонуванням і обігом цінних паперів.

3. Засновниками Компанії є українські юридичні та фізичні особи, а також американська юридична особа.

Засновники роблять внески до статутного фонду Компанії у грошовій та натуральній формі (поліграфічне обладнання, комп'ютери та оргтехніка).

4. Передбачувальний розмір статутного фонду: 3 000 000 000 (три мільярди) карбованців.

5. Рішення про випуск акцій прийнято зборами засновників Компанії (протокол № 2 від 8.08.1994 р.).

Метою емісії акцій є формування статутного фонду Компанії за рахунок грошових та майнових внесків засновників, а також за рахунок грошових надходжень від вільного продажу акцій.

6. Плановий обсяг першої емісії: 30 000 (тридцять тисяч) акцій.

Номінальна вартість однієї акції — 100 000 (сто тисяч) крб.

Вид і категорія цінних паперів: прості іменні акції. Емісія провадиться серією А-1 за номерами 00001-30000.

7. Передплата акцій Компанії провадиться за адресою: м.Дніпропетровськ, вул.Комсомольська,53.

8. Початок передплати акцій — 12 вересня 1994 р., закінчення передплати — 15 вересня 1994 р.

9. Установчі збори за результатами передплати плановано провести 16 вересня 1994 р. за адресою: м.Дніпропетровськ, вул.Комсомольська,53. Голосування на загальних зборах акціонерів провадиться за принципом: одна акція — один голос.

10. Акції розповсюджуються за курсовою вартістю, що встановлюється на підставі вивчення попиту.

11. Особи (юридичні та фізичні), що бажають придбати акції Компанії, повинні внести на рахунок одного із засновників — українсько-американського підприємства «Інформаційний центр «Україна» (розрахунковий рахунок № 467736 у Правобережному відділенні АПБ м.Дніпропетровська, МФО 305567), не менш як 10 відсотків вартості акцій, які вони передплатили, після чого засновники видають їм письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій.

До дня скликання засновницьких зборів особи, що передплатили акції, мають внести, з урахуванням попереднього внеску, не менш як 30 процентів номінальної вартості акцій, після чого їм видають тимчасове свідоцтво.

12. Акціонер Компанії в строки, встановлені загальними зборами, але не пізніш як за рік після реєстрації випуску акцій, зобов'язаний сповна сплатити вартість акцій, які він передплатив.

У разі несплати у встановлений строк повної вартості акцій акціонер сплачує пеню у розмірі 0,5 відсотка від суми заборгованості за кожний прострочений день.

13. Акції видають акціонерам тільки після повної сплати їх вартості.

Акціонерові може бути виданий сертифікат на загальну вартість належних йому акцій з підписами і печаткою Компанії.

14. У разі несплати акцій протягом 3 місяців після встановленого згідно з п.12 строку Компанія має право розірвати договір про передплату акцій. При цьому особі, яка передплатила акції, повертають 50 відсотків внесеної нею суми.

15. У разі відмови від випуску акцій акціонерне товариство вважається незаснованим, а особам, що передплатили акції, у 30-денний строк повертають внесені ними суми.

16. У разі якщо передплата акцій перевершить розмір планованого розміру статутного фонду, засновники відхиляють зайву передплату і в 30-денний строк повертають внесені суми. Відмову передплати провадять згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

17. Акціонер має право без обмеження у часі й кількості продати Компанії або передати у спадщину належні йому й сплачені акції. Акції передають шляхом повного індосаменту.

18. Власники акцій Компанії першої емісії мають першочергове право на придбання акцій наступних випусків.

19. Сплату дивідендів здійснюють за рішенням загальних зборів Компанії не рідше як один раз на рік шляхом перказування коштів на рахунки акціонерів або іншим шляхом.

20. Можливі чинники ризику, що можуть вплинути на діяльність Компанії:

нестабільність економічної та політичної ситуації в країні;

радикальні зміни законодавства;

непослідовність дій органів влади та управління;

затримки у реалізації державної та місцевих програм приватизації;

інфляційні процеси.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«Вода завжди однаково мокра»,—

каже головний тренер дніпропетровського «Дніпра» і один з наставників національної збірної України з футболу Микола Павлов

Мабуть, прихильникам дніпрян приємно, що їхня улюблена команда останнім часом посилила гру й увійшла до чільної групи, а точніше, розташувалася на другому рядку в турнірній таблиці.

— То що це — початок повернення нагору іменитого колективу, який минулого сезону переживав певний ігровий спад? - запитую Миколу Петровича.

— Слово честі, вперше за все моє тренерське життя зміг запросити виключно тих футболістів, які мені симпатичні.Гадаю, що такого якісного поповнення, за винятком хіба що киян, не одержав жодний клуб в Україні. А сталося це, як ви вже здогадалися, завдяки поліпшенню нашого фінансового становища.

— Скажіть, а Михайленка ви віддали до «Динамо» без тиску, безболісно?

— Цей перехід був потрібний і Михайленкові, і українському футболові. Адже «Дніпро» не бере участі у євротурнірах. А Дмитрові для зростання необхідно грати в змаганнях високого рівня. Він — гравець національної збірної і повинен виступати в колективі, який складає її кістяк. Ми його любимо й поважаємо, спілкуємося з ним і бажаємо йому успіхів.

— Цікаво, а хто ж ті гравці, в яких такий залюблений тренер дніпропетровців?

— Вони відомі широкому загалу: воротар Сирота з «Вереса», польові гравці — Плотко зі Львова, Червоний — з Рівного, Багмут і Скрипник із Запоріжжя. Повернув я й Олега Тарана. Але поки що вирішується питання з його дозаявкою. Повернувся додому з Ізраїлю й Москвін. Ну, а Бориса Фінкеля, зізнаюся, давно вже мріяв побачити в своєму колективі. Тепер ми разом. Скажу вам, що з часів Олега Протасова у нас не було ще такого бомбардира.

— І хто ж той добрий чарівник, який вам допомагає?

— Наше життя докорінно змінилося на краще, коли подружилися з українсько-американським спільним підприємством з іноземними інвестиціями «Дебют-Фідав». Його штаб-квартира міститься в Нью-Йорку. А очолює підприємство Борис Давидович Райхмістр.

— Наш краянин?

— Він — уродженець Білорусі, а нині громадянин США. Ми з ним знайомі тисячу років.

— У футбол грали разом?

— Ні, в Радянській армії служили, коли я виступав за мінське «Динамо». З тих часів і дружимо. І тепер добре почуваємось завдяки Борисові Райхмістрові і його колегам.

— Можна вважати, що у вас, мов у казці, сонячно і радісно...

— В житті такого не буває. Якісь проблеми обов'язково знайдуться. Є вони й у нас. Але за таких міцних тилів і з труднощами боротися легше.У когось, може, й руки опустилися б, якби опинилися в нашій ситуації. Після першого матчу в чемпіонаті проти «Прикарпаття» в гостях п'ятеро наших гравців захворіли на інфекційний коньюнктивіт: Плотко, Червоний, Похлєбаєв, Коновалов. Ці вже одужали. А от Дірявка ще хворіє. Хоча він нам дуже потрібний, як і національній збірній. Звичайно, не впали в розпач і, програвши в третьому турі «Торпедо» на його полі. То був якийсь прикрий збіг обставин. Попри все настрій у колективі бойовий.

— Пане Павлов, останнім часом з вуст не лише дилетантів, а й тренерів команд-лідерів можна почути, що рівень нашого чемпіонату, мовляв, дуже низький, що за умов договорів, купівлі-продажу суперклубів у нас не створити. А ви якої думки?

— Я різко негативно ставлюся до подібних висловів. Як на мене, ми хоч і поволі, але простуємо у вірному напрямку. Он і люди пішли на футбол, і гравці почали повертатися на рідні пороги з Ізраїлю, Угорщини, Польщі, Росії. Отже, не так усе чорно, як комусь хотілося б. Усі ті заяви — просто емоції. У свій час я дуже скептично ставився до розмов старих на кшталт: колись і вода була мокрішою. Вона була завжди однаково мокрою. Просто деякі тренери і гравці, які у Союзі були «основняками», а тепер відійшли на другий план, згадують про славне минуле. Що ж, життя розсудить усіх. А я особисто вірю, що український футбол вийшов на ту дорогу, яка виведе його до визнання у Європі та світі. Хоча і тепер уже є на що подивитись.

— Що скажете про лідерство «Шахтаря»?

— Це хороша команда, яка стабільно (і заслужено) перебуває в групі лідерів. Нинішній склад гірників добре збалансований. Але робити далекосяжні висновки, мабуть, не варто. Адже чемпіонат тільки-но розпочався. А у донеччан , як на мене, будуть ще проблеми і з одеситами, і з киянами.

— І з «Дніпром»?

— І ми, як уже зазначав, боротимемося за найвищі місця, щоб повернутися на європейську арену. До речі, після матчу «Динамо» в Києві проти «Сількеборга» до мене підходили вболівальники і бажали успіхів «Дніпру». Справжні цінителі гри добре розуміють: чим більше матимемо сильних клубів, тим потужнішим буде український футбол. Оце радує!..

На знімку: наставник дніпропетровських футболістів Микола Павлов.

Фото Миколи БОЧКА.

Хто бажає «Жигулі» — приходьте на стадіон!

У київському готелі «Спорт» відбулася зустріч журналістів з президентом Федерації футболу України Віктором Банниковим і генеральним директором компанії «Україна футбол інтернешнл» Володимиром Лашкулом.

Представники преси щиро привітали пана Банникова з його обранням до комітету з нелюбительського футболу UEFA. А він у свою чергу розповів чимало цікавого. Зокрема, що владнано протиріччя між керівництвом збірної та ФК «Динамо» (Київ). І київські футболісти готові постояти за честь Батьківщини в матчі чемпіонату Європи 7 вересня проти литовців.

А наша команда перебуває в ста кілометрах від Софії, де в чудових умовах веде останні приготування. На жаль, не обійшлося без прикрощів. «За п'янку, – повідомив В.Банников, – відправлено додому одеситів Суслова і Телесненка та дніпропетровця Беженара. Їхню долю вирішуватимуть клуби».

Після матчу з Литвою збірна України без киян і одеситів вирушить до Республіки Корея і проведе там два офіційні товариські матчі 11 й 13 вересня з національною командою цієї країни, яку очолює наш земляк Анатолій Бишовець.

Виявити патріотичні почуття і прийти на Республіканський стадіон 7 вересня і підтримати українську збірну закликає киян і гостей столиці Володимир Лашкул. До речі, ціни на квитки - «смішні»: 30, 20, 10 тисяч карбованців, а для дітей – лише тисяча. Для глядачів буде розіграно за вхідними квитками автомобіль ВАЗ-21061. А той з наших футболістів, хто заб'є перший гол литовцям, отримає автомобіль Ауді-80. Про ці призи подбав генеральний спонсор федерації – компанія «Нордекс».

Кубок країни з футболу

1/32 фіналу. Хутровик – Буковина – 2:1, Галичина – Прикарпаття – 0:1, Фетровик – Скала 1:0, Адвіс – Хімік (Житомир) – 2:4, Підшипник – ФК Львів – 2:0, Газівник – Карпати (Мукачеве) – 3:0, Лада – Кристал – 0:3, Крок – Поділля – 0:4, Керамік – Рось – 4:2, Зміна-Оболонь – Борисфен –1:3, Нива (Миронівка) – Динамо-2 – 1:2, Дністровець – Евіс – 0:4, Таврія (Херсон) – СК Одеса – 6:2, Десна – СБТС- Автомобіліст – 2:1, Система-Борекс (Бородянка) – Дніпро (Черкаси) – 3:2, Нафтохімік – Металіст (Харків) – 4:2, Металург (Кривий Ріг) – Явір – 1:2, Нива-Віктор – Поліграфтехніка – 1:0, Таврія (Новотроїцьк) – Віктор – 0:1, Чорноморець-2 – Металург (Нікополь) – 1:0, Динамо (Саки) – Чайка – 2:0, Титан – Металург (Керч) – 6:0, Родіна – Сталь – 0:4, Азовець – Медіта – 1:2, Шахтар (Павлоград) – Бажановець – 0:3, Авангард (Ровеньки) – Вагонобудівник – 4:1, Торпедо (Мелітополь) – Меліоратор – 5:3, Хімік (Вінниця) – ЦСКА (Київ) – 0:3, Локомотив – Зірка – Нібас – 0:4.

***

Чемпіонат країни. Вища ліга. Пропущений матч першого туру. **Динамо — Кривбас. 2:0.** К.Панчик (Сімферополь). 3000. Косовський, 34(1:0), Джишкаріані, 81(2:0).

Вітаутас САУЛІС, оглядач газети «Республика» (спеціально для «Голосу України»)

У січні 1991 року Федерація футболу Литви повернулася до лав ФІФА, членом котрої вона була ще 1923—1940 років. Відразу стало відомо, що литовці потрапили до третьої європейської відбіркової групи чемпіонату світу. Часу на підготовку практично не було (три зимових місяці). Тому, та ще з інших причин, перший офіційний товариський матч 14 квітня 1992 року у Відні було геть програно команді Австрії — 0:4. Хоча на віденському «Пратері» грали всі найкращі футболісти: Іванаускас, Нарбековас, Яноніс, Сукристов та інші.

А через два тижні (28 квітня) в Європі сталася сенсація: досвідчена збірна Північної Ірландії на своєму полі зіграла внічию — 2:2 — офіційний матч чемпіонату світу з майже невідомою командою Литви. Ірландці вигравали з рахунком 2:0, та наприкінці першого тайму Нарбековас і на початку другого — Фрідрікас зрівняли результат.

Без вередливих зірок

Так розпочинає свій тернистий шлях наша збірна, якою весь час керує Альгімантіс Любінскас — 42-річний комерсант і тренер, котрий закінчив 1987 року в Москві Вищу школу тренерів. Того ж року стажувався в «Мілані», а 1988 року тренував клуб «Абахамі» (Дака), який став володарем Кубку Бангладеш. А перед цим у сезонах 1983—1985 років очолював вільнюський «Жальгіріс» (у перекладі з литовського — зелений ліс).

У відбірковому турнірі чемпіонату світу були зльоти й падіння: перемоги над командами Латвії — 2:1 (у Ризі) і Албанії — 3:1 (у Вільнюсі), нічия (в нашій столиці) зі збірною Данії —0:0, котра щойно стала чемпіоном Європи, проте й нищівні поразки — наприкінці лютого 1993 року у Севільї від іспанців — 0:5, 25 серпня в Копенгагені — 0:4 — від датчан. Не вдавалося зібрати до команди всіх найсильніших. Скажімо, в Копенгагені не були Мартінкенаса, Нарбековаса, Іванаускаса, Сукристова — найдосвідченіших лідерів замінювали молоді.

Дебют у відбірковому турнірі було визнано задовільним: п'яте місце в підгрупі — 7 очок у 12 матчах (2 перемоги, 3 нічиї, 7 поразок, голів 8—21). За Литвою залишилися головні суперники — команди приблизно однакового класу: Латвія (5 очок) та Албанія (4). Та найголовніше, що змужніли, набули досвіду, виросли як гравці 20—22-річні Ірмантас Стумбріс, Андрюс Терешкінас, Вітаутас Апанавічюс, Роландас Вайнейкіс та інші.

Ось тому тренери збірної цього року менше кокетують з легіонерами, тверезо дивляться на їхні примхи, довіряють молодим. В Україні добре відомий воротар Вальдемарас Мартінкенас. Він кілька разів приїжджав до тренувального табору неготовим, потім розпочав «гастролі» (можливо, тому й київський клуб «Динамо» від нього відмовився), втратив і спортивну форму, і авторитет людський. Мартінкенас пропонував власні послуги, та йому не повірили не тільки в збірній, а й у клубах Литви. Нині Вальдемарас поїхав до Швейцарії, у клуб «Віліс», який практикує перепродаж гравців до інших команд.

Або Армінас Нарбековас, який разом з Вальдасом Іванаускасом тричі ставав чемпіоном Австрії (клуб «Аустрія», Відень), а в збірній за три роки він провів практично два матчі (у третьому в Ризі вже на другій хвилині отримав травму). Й цього року Нарбековас не приїхав до Швеції, хоча обіцяв навесні. А нині виправдовується, мовляв, не міг оформити візу. Його не буде й у Києві.

Альгіс Любінскас відверто сказав:

— Скільки разів ми запрошували Армінаса, а він не приїжджав, вигадував щоразу причини. Нині він говорить про австрійську візу, що йому, нібито, не підготував клуб «Аустрія-Мемфіс». Та скільки можна умовляти футболіста, щоб він грав у національній збірній?

Інші легіонери підтвердили свою участь. Клуб «Гамбург» надіслав факс, що Вальдас Іванаускас прилетить до Вільнюса в неділю, 4 вересня. З турецького клубу «Галатасарай» прибуде воротар Гінтарас Стауче, з Ізраїлю («Маккабі», Герцля) — В'ячеслав Сукристов, з ВФЛ «Любек» — Ромас Мажейкіс. Решта грає у Литві.

Цього року литовська національна команда провела п'ять матчів: у квітні в Вільнюсі з футболістами Ізраїлю — 1:1 (гол В. Балтушнікас), у травні в Остраві — з Чехією — 3:5 (А. Нарбековас, Р. Жаліс, І. Стумбріс), у липні в Вільнюсі на турнірі балтійських країн: з Естонією — 3:0 (Іванаускас — 2, С. Міколаюнас), з Латвією — 1:0 (А. Терешкінас), в серпні в Еребро зі Швецією — 2:4 (Р. Вайнейкіс, А. Скарбалюс). Підсумок: дві перемоги, нічия, дві поразки, голи 10:10.

До Києва 6 вересня команда прилетить у такому складі (ім'я та прізвище, клуб, рік народження, матчі за збірну, голи):

Гінтарас Стауче («Галатасарай», Туреччина), 1969, 12.24, 14; Марюс Пошкус («Сіріюс», Клайпеда) 1970, 08.07, 6; Томас Жюкас («Жальгіріс-ЕБСВ», Вільнюс) 1970, 12.02, 19, Віргініюс Балтушнікас («Жальгіріс-ЕБСВ»), 1968, 10.22, 22—7; Рамунас Стонкус («Жальгіріс-ЕБСВ») 1970, 12.31, 3, Андрюс Терешкінас («Жальгіріс-ЕБСВ») 1970, 07.10, 21—2. Ромас Мажейкіс («Любек», Німеччина) 1964, 04.28, 17, В'ячеслав Сукристов («Маккабі», Герцля, Ізраїль) 1960, 01.01, 13—1. Нерюс Гудрайтіс (РОМАР, Мажейкяй) 1968, 12.02, 3;

Вітаутас Апанавічюс («Каунас») 1973, 02.12, 14, Ірмантас Стумбріс («Екранас», Паневежис) 1972, 05.30, 15-1, Аурелюс Скарбалюс («Інкарас», Каунас) 1973, 05.12, 12-2, Роландас Вайнейкіс (РОМАР, Мажейкяй) 1968, 10.25, 4-1, Арунас Шуйка (РОМАР, Мажейкяй) 1970, 05.16, 1, Аудрюс Жута («Арас», Клайпеда) 1969, 01.05, 16, Раймондас Вайнорас («Інкарас», Каунас) 1965, 07.16, 13;

Вальдас Іванаускас («Гамбург», Німеччина) 1966, 07.31, 7-2, Робертас Жаліс («Каунас») 1965, 09.25, 5-1.

Альгімантіс Любінскас, головний тренер, 1951, 11.04, Ромас Лаврінавічюс, тренер, 1941, 12.31, Стасіс Станкус, директор збірної, 1947, 08.08.

Кілька слів щодо лідерів. Гінтарас Стауче — не тільки надійний воротар, а й людина комунікабельна, авторитетна. Тому його обрали капітаном команди. В захисті — найнадійніший Андрюс Терешкінас, котрий нещодавно отримав запрошення до московського «Динамо». Досвідчений Віргініюс Балтушнікас часто й з користю підключається до атаки. Але іноді «провалюється», тоді суперник отримує чисельну перевагу. В напівзахисті найактивніші Вітаутас Апанавічюс і Роландас Вайнейкіс. У Швеції гола-красеня забив Аурелюс Скарбалюс — син відомого гандбольного тренера. Безліч моментів створює Вальдас Іванаускас, та використовує їх значно рідше, ніж хотілося б.

— Ми чудово знаємо силу українського футболу, — сказав А. Любінскас. — Тому особливих ілюзій не плекаємо. Дай нам, Боже, хоча б нічию. Будемо їй дуже раді...

Вільнюс.

Пуп землі

У ДОРОЗІ

Правду люди кажуть: не шукай біди, вона сама тебе знайде. Отак і зі мною трапилося. Напосівся зять: давай, каже, батьку, до міста гайнемо, по крамницях, базарах поштовхаємося, мо' щó й купимо.

Одне слово, умовив зять. Поїхали. Та на мене якась хандра напала, неймовірно трясла лихоманка, немов чорти зі мною пекельну гру затіяли. Зять, почухавши за вухом, запропонував пересісти на задне сидіння. Там, каже, й сидіти просторіше, а вже як буде несила терпіти пропасницю, то й прилягти можна.

Послухався. Пересів. А воно вийшло не на краще, а на гірше. Але вже не хотів турбувати зятя. Тримався щомочі. Кидало мене так, що головою дашка діставав. Приліг на сидінні, а трясучка, будь вона неладна, кидала з одного кутка в другий так, що я аж боковичків прикладався то лобом, то тім'ям... Підклав, було, під голову руку, то щиколотки позбивав. А вже коли до міста в'їхали, то на підлозі між передніми й задніми сидіннями приземлився. Затисло мене і зі спини, і з грудей. З якимись залізячками цілувався. Але кидало менше: не було простору. Лежав тихенько.

Зупинив зять свої «Жигулі». Розглядівся сюдитуди: нема тестя. Не знаю, що він подумав, але побілів, мов сніг. Долинув до мене схвильований голос:

— Батьку, де ви?

— Тут, — відповідаю, — між сидіннями на підлозі відпочиваю, затишне для себе місце облюбував.

Вийшов він з машини, відкрив дверцята, допоміг, дякувати йому, звестися й мені на ноги, вирватися з лафетів.

— Ходімо, — мовить зятьок, — до гастроному.

— Ні, — відповідаю. — Ти спочатку підкинь мене до якого-небудь медпункту, а тоді сам гайнеш по торговельних точках.

На щастя, неподалік був заводський медпункт. У приймальні вишикувалася черга до лікаря. Але добрі люди пропустили мене без черги, бо все тіло наче витанцьовувало, а з лоба ще й кров крапала.

В кабінеті був не лікар, а лікарка. Така симпатична, балакуча.

— Хто це вас так гарно розмалював? — питає.

— Сам. Непоганий з мене художник, еге ж?

— То роздягніться.

— Незручно, — кажу. — Я перед чужими жінками ніколи штанів не спускав.

— Переді мною можна. Я ж лікар.

Довелося поступитися сором'язливістю. А коли до синців примочки поприкладували, ранки зеленкою пофарбували, то я й признався:

— Не пропасниця мене доконати хотіла, а дороги наші.

— Та на їх ремонт, — проявила лікарка свою обізнаність, — великі гроші усі підприємства, установи перераховують, чималі суми з власних кишень власники автомашин вносять саме на ремонт доріг.

— Еге, — кажу, — і з мого зятька щороку кругленьку суму беруть.

— То де ж вони, ті гроші, діваються? — зацікавлено мовила лікарка.

— І я не знаю, і, мабуть, ніхто не знає, — відповідаю.

Моя відповідь її цілком задовольнила.

Додому повертався вже не на сидінні, хоча зятьок обіцяв прив'язати мене надійно, щоб живим до сім'ї доправити. Я погодився не сісти в машину, а лягти між сидіннями. Там менше кидає. Воно, може, й не менше, зате не самого, а разом з машиною. До того ж зятьок десь у багажнику розкопав засмальцьовану фуфайку. Лежав ото я на фуфайці та й думав: з добротного металу клепають у нас машини. Вони ринають сторчака в ями, ревуть, стогнуть, скриплять, чмихають, гарчать, але вибираються з них. І що дивує: їдуть далі.

Тепер машиною нікуди не їжджу. І в далеку дорогу не зриваюся. А ближні відстані своїми ногами долаю. Так надійніше. І перед чужими жінками сорому не треба показувати.

Василь ГРУШЕНКО.

Рівне.

Жарт номера

Ми не любимо скаржитися на труднощі, ми любимо їх створювати.

Сашко ЛЮК.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Побутове

Хитромудра деталь

Поніс я недавно електронний годинник до ремонтної майстерні.

В годиннику зникла на циферблаті одна цифра (перша, якщо рахувати зліва направо), але він ішов без цієї цифри — дві крапочки акуратно відлічували секунди.

Комісією, з участі приймальниці та майстра, було оглянуто і перевірено годинник:

— А він у вас падав?

— Падав.

— Скільки разів?

— Один.

— А з якої висоти?

— Приблизно півметрової.

— А на яке місце падав, тверде чи м'яке?

— На килимову доріжку.

— А яким боком падав?

— Не помітив.

Я почав злегка нервувати, очевидно, комісія це помітила і запитань більше не задавала.

— Значить, вийшов з ладу ... І назвали таке слово, що я і не запам'ятав. Також сказали, що вартість цієї деталі і ПДВ обійдеться в 43000 крб. Я почухав потилицю, зі злістю жбурнув годинник в сумку. Пригадую лише, що це хитромудре іншомовне слово, яке іменувало деталь годинника, складалось з двох частин: перша частина означала назву якоїсь зі свійських тварин чи птиці, а друга частина, це вже добре пам'ятаю, закінчувалась на «катор».

Вдома почав наполегливо пригадувати це слово, перебрав у пам'яті назви майже усіх свійських тварин, птахів, додаючи до них закінчення «катор»: курокатор, когутокатор, свинокатор, баранокатор, лошатококатор, гусекатор... Щось не те. І нарешті пригадав — індикатор. Ввімкнув годинник з пошкодженим індикатором в електромережу і власним очам не повірив — годинник показував усі чотири цифри, а посередині миготіли дві крапочки: працював нормально, як до падіння.

Щоправда, годинник після того став дуже чутливим до шуму. Тільки-но жінка береться підвищеним тоном з'ясовувати родинно-побутові стосунки, цифри на циферблаті починають дуже миготіти, щось тріскотить та голосно гуде, повністю заглушаючи голос жінки.

Ця тріскотня та гудіння нагадують мені часи, коли в СРСР глушили передачі «Голосу Америки» та інших «ворожих» радіостанцій. Завдяки цьому безцінному годиннику у вітальні запанувала тиша та спокій. Яка то чудова річ — годинник без індикатора! Випускало б таких годинників виробництво побільше, їх би моментально розкуплювали майже усі одружені чоловіки. Я б сам купив ще два таких годинники, щоб один поставити у кухні, а другий — у спальні.

Мирон ГОЛЕНЬОВСЬКИЙ.

Львів.

Отакої!

КУДИ ЙДЕМО?..

Нині всі рвуться до ринку. Скрізь тільки й чути: ринкові відносини, ринкова економіка!.. І тільки в селі Бабанці Уманського району, що на Черкащині, цей самий ринок нехтують. Мають власну, окремішню, думку стосовно свого майбуття. Як у тій приповідці про поручика, котрий сам-один ішов у ногу, а вся рота так і не змогла потрапити в ногу.

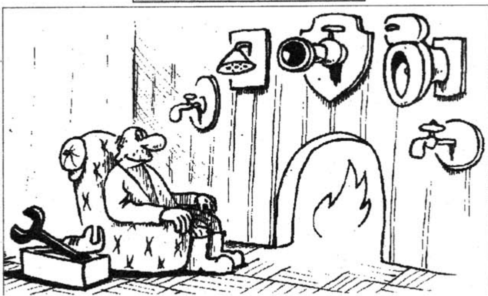
При в'їзді до села у вічі прямотаки стріляє стела з гордим написом «Бабанський радгосп «Шлях до комунізму». І щоби ніхто не подумав, ніби тут вкралася помилка, напис так само пишно дубльовано при виїзді із Бабанки. Його щовесни підфарбовують до блиску.

Скільки років їжджу через Бабанку, вона крокує вивіреним маршрутом — до комунізму.

Щоправда, у бабанських магазинах такі ж порожні полиці, як і там, де не крокують до комунізму. А за те, що зрідка туди потрапляє, гроші деруть не менші, як і на ринку.

Василь ШКОЛЬНИЙ.

Посміхніться

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Римовані стібки

Небезпечний закон

Як ти думаєш, Гордію, —
Клим сусіда став питати, —
Щоб поменшало злодіїв,
З чого треба починати?
Кажуть, десь в якійсь країні
Крадіям втинали руки.
Може б той закон і нині
Варто внести для науки?
А Гордій знизав плечима:
— Говорить таке не гоже.
Нам з тобою, друже Климе,
Той закон, мов кара божа.
Тож покинь дурниці плести.
Скинь з очей своїх полуду.
Як такий Закон увести —
Наш колгосп безруким буде...

Василь КРАВЧУК.

Монологи

ДИСТРИБ'ЮТОР

Я — дистриб'ютор. Хочете знати, що це таке і з чим його їдять? Сказати? Ага, розбігся. Тепер безплатно нема, за інформацію належить платити. Я, наприклад, свого малого запитав: «Юрку, хто приходив до мами, доки мене вдома не було?» А він мені: «За інформацію треба платити». — «Яку інформацію?» — «Цінну, отож давай долар». І дав, хай з дитинства звикає до справжніх грошей. «То хто був у мами?» — «Приходила наша бабуся». — «Ах ти, шантажисте, ану віддавай долар!» Він мене обізвав рекетиром. У першому класі, а так і сипле іноземними словами.

Отже, тепер за все належить платити, бо вже й до нас з Європи забрів привид ринку. Слів нових з'явилося!.. Я вдома, приміром, принципал. Не просто газда, хазяїн, а принципал. Майже принц датський. Так, датський, бо до своєї дружини — «дай», до сусідки — «дай» і до коханки — те саме. Всі три дали і вже маю гроші на півлітра. Коротше, вони спонсорували. І я вже депозитор. Ні, не композитор, а депозитор, особа, якій належить певна грошова сума. Йду собі до маркету і купую пляшку горілки. Не гадайте, що я сам вип'ю те віскі. Я йду на товчок і продаю там пляшку за два номінали. Кожен робить свій бізнес, як уміє. Вмію так, бо я — дистриб'ютор, що значить, збутовий посередник, який перепродує товари від свого імені і за свій рахунок. У такий спосіб я роблю нагромадження капіталу. І коли награне справжня... як це? Ага, при... призватизація, то я буду готовий щó завгодно презерватизувати.

Зрозуміли, що таке дистриб'ютор? А знаєте, що таке конир? Читайте слово навпаки і вийде... правильно. Такий у нас «конир» навиворіт. Привіт капіталістам! Хай живе наша буржуазія!

Василь БАБІЙ.

Івано-Франківська область.

Міні-проза

НОВИЙ СУСІД

— Послухай-но, Федосівно, що я тобі зараз розповім!

— А-ну, а-ну!

— Наш новий сусід з 39-ї квартири ковбасу купив.

— Не може бути!

— Щоб мені з цього місця не зійти, Федосівно! Ось такий шмат! Ні, навіть от такий!.. Напевне, кілограм, якщо не два, або й цілих п'ять!

— Брешеш!

— Ось тобі хрест! На власні очі бачила!

— А мені він, чесно кажучи, одразу не сподобався! Пам'ятаєш, я тобі хотіла сказати, що тут справа темна, ковбасу купує, то, напевне, — бізнесмен і наркоман!

— І рокер!

— От-от! Господи, і як тільки таких людей земля носить?

— За ним тепер треба пильнувати! І за його сином. Його синуля — бешкетник, двієчник і справжній головоріз. Це, між іншим, він ковбасу ніс.

— Та ти що?!

— Щира правда!

— Згадала, ех, клятий склероз! Це ж я його попросила купити кіло ковбаси! Вчора в мене боліла голова, і не хотілося стояти в черзі. Ось я його й послала. Та все одно твоя правда — слід пильнувати та й пильнувати!

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 391035.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311167.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».